

JAARVERSLAG 2008-2009

Het International Film Festival Rotterdam (IFFR) toont de nieuwste onafhankelijke en vernieuwende films uit de wereld en is een platform voor actuele filmkunst, opkomend en gevestigd talent en filmgerelateerde kunst.

Het IFFR is meer dan een vertoner alleen, het is ook een initiator. Met een internationale coproductiemarkt (CineMart), een fonds voor filmmakers in ontwikkelingslanden (Hubert Bals Fonds), trainingsprojecten en debatten voor filmprofessionals steunt het festival actief de totstandkoming van auteurscinema en de deskundigheid op het gebied van talent, industrie en kritiek.

De Stichting Filmfestival Rotterdam draagt er daarnaast zorg voor dat de kunstzinnige film ook buiten de festivalperiode op andere wijze te zien is. Dat gebeurt via eigen distributie (in de filmtheaters en als Tiger Releases op dvd), op televisie (NPS), via internet (cinemalink.tv) en via presentaties op andere internationale filmfestivals.

Op landelijk, regionaal en lokaal niveau brengt IFFR studenten en scholieren in contact met onafhankelijke filmkunst via de Rotterdam Film Course, Meet the Maestro, Filmblik Rotterdam en schoolvoorstellingen.

Inleiding	4
Cijfers	12
Programma	14
Awards	22
Huisstijl	28
Hubert Bals Fonds	32
CineMart	38
Distributie	48
Educatie	50
Bezoekers	54
Pers	60
Financiën	66
Sponsoring en subsidies	68
Functionele exploitatierekening	76
Organisatie en bestuur	77

Columns

Gertjan Zuilhof	20
Peter van Hoof	21
Bianca Taal	35
Marit van den Elshout	43
Erwin Houtenbrink	58
Edwin Carels	59
Ludmila Cvikova	78
Gerwin Tamsma	79

Bijlagen

1. Titellijst festivalprogramma	80
2. Hubert Bals Fonds, gesteunde projecten en HBF Plus	90
3. CineMart, geselecteerde projecten	92

Het Schouwburgplein was niet alleen het kloppende festivalhart, maar ook een uitgelezen locatie om de Serengetti, de Urban Screen-bijdrage van Carlos Reygadas, op het Nationale Nederlanden-gebouw geprojecteerd te zien.

**INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM**

**HUBERT BALS
FUND**

CINEMART

De mammoettanker die International Film Festival Rotterdam heet had deze editie eindelijk twee vaste kapiteins aan het roer. Festvaldirecteur Rutger Wolfson en zakelijk directeur Patrick van Mil blikken terug én kijken vooruit.

Eerste keer

Patrick van Mil: “Ik begon vier maanden voor het festival toen de tanker bij wijze van spreken net op gang aan het komen was. De bemanning moest gemonsterd worden, de omgangregels bepaald en we waren net bezig met een nieuw verfje voor het schip – de nieuwe huisstijl. Kortom: er moest ontzettend veel gebeuren. Dat is de beste manier om het festival te leren kennen. De functie is misschien vergelijkbaar met mijn vorige als adjunct-directeur van het Nederlands Architectuurinstituut, de aard van de werkzaamheden en de dynamiek volstrekt niet. Het IFFR is behalve een rijk geschakeerd publieksenvenement een professioneel platform dat zich in periode van twaalf dagen afspeelt. Dat is haast een explosie.”

Rutger Wolfson: “Het verschil tussen mijn eerste en tweede festival als directeur is dat het festival deze keer net zoveel van mij voelde als van alle andere mensen die er een jaar lang hard aan getrokken hebben. Aan de vorige editie voegde ik een aantal voor mij herkenbare elementen – bijvoorbeeld de nadruk op liveperformances – toe. De paradox is dat deze keer de invloed wellicht minder in het oog springt – met uitzondering van de megagrote Urban Screen-projecties dan. Neem de vernieuwde programmaopzet, met een totale gelijkshakeling voor korte film, lange film, installaties en liveperformances. Die zegt fundamenteel iets over hoe het festival én ik tegen film aankijken. Dat zat altijd al in het festival besloten, alleen is het deze keer meer uitgekristalliseerd. Het IFFR is in de kern een heel cinefiel festival, maar nadrukkelijk ook geïnteresseerd in de grensgebieden.

Tiger Competitie

Rutger: “De VPRO Tiger Awards Competitie is een van de meest spannende elementen van het festival: het gaat om heel verse films en jonge talenten. Precies het soort films waarvoor veel andere kapers op de kust zijn. Wij zetten in om onze competitie internationaal sterk te maken als vlaggenschip van het festival. Dat begint bij het maken van een goede selectie. Ik denk dat we daarin geslaagd zijn.”

Patrick: “Dat hoorden we ook terug van journalisten,

producenten en distributeurs: de competitie was sterker dan voorafgaande edities. We hebben de competitie ook serieuzer neergezet door extra aandacht te schenken aan de prijsuitreiking. Dat was nu de juiste mix tussen het informele Rotterdamse en het respect van zo’n belangrijk moment. Met mooie nieuwe Awards die glimmen en je boven het hoofd kunt houden. Het heeft het goede cachet gekregen.”

Nieuwe programmaopzet

Patrick: “De discussie over de nieuwe programmaopzet speelde toen ik binnenkwam, en ik ben blij dat het is doorgezet. Het is nu veel helderder hoe ons programma is opgebouwd.”

Rutger: “De nieuwe opzet communiceert helder de kwaliteiten van het IFFR. Het ontdekken van jong talent in Bright Future, de eigen uitgesproken smaak in Spectrum en tot slot Signals voor het agenderen van onderwerpen, kritisch stelling nemen maar ook herontdekken van filmmakers die dat verdienen. De opzet maakt duidelijk hoe wij naar film kijken, maar ook waar de toekomst ligt. Aan de ene kant is film onze *core business*, maar aan de andere kant hebben we een hele brede opvatting wat film is... en wat film kan zijn. Beide zitten goed besloten in de nieuwe opzet.

Nieuwe huisstijl

Patrick: “Het nieuwe logo is open, toegankelijk maar ook dwars en een beetje brutaal. Het is aansprekend en direct en het benadrukt ons eeuwig jonge karakter. Dat de nieuwe huisstijl goed geland is, blijkt uit dat bezoekers zelf spontaan varianten van het logo gingen maken.”

Rutger: “Het logo communiceert ongelooflijk. Het lettertype dat erbij ontwikkeld is vind ik erg mooi. Het is heel eigen, maar refereert tegelijkertijd ook aan bijvoorbeeld ondertiteling bij films en aan de typografie die je op de achterplecht van schepen ziet. Heel Rotterdams dus, ook omdat het recht voor zijn raap is. Het is totaal niet *corporate*; wij hebben geen opgeblazen huisstijl nodig mensen te overtuigen dat we een echt bedrijf zijn. Geen goedkope glamour, wel allure.”

Size matters?

Rutger: “Natuurlijk! In het programmaonderdeel Size Matters toch? Een mooi voorbeeld van de agenderende kracht van het festival. De alomtegenwoordigheid van beeldschermen is iets waar iedereen in zijn leefomgeving mee te maken krijgt. Wij bekeken dat vraagstuk vanuit de traditie van het filmmedium. Het werd een zeer

Zakelijk directeur Patrick van Mil en festivaldirecteur Rutger Wolfson.

divers programma, variërend van kleine scherpjes op een mobieltje tot gevels van openbare gebouwen, dat de vraag stelde: kan film op meer plekken wat betekenen dan alleen in de bioscoopzaal? Het ideaal is dat zo’n prikkelende vraag aan het begin van een festival wordt geponeerd en dat je aan het eind, door discussies en essays van anderen, dichterbij een antwoord bent.”

Patrick: “Size Matters is daarnaast ook geslaagd omdat het buiten de grenzen van de bioscoopzaal treedt. Dat is een Rotterdamse traditie en daar ligt ook de toekomst voor de film. Persoonlijk vind ik het leuk dat mensen die niet naar het filmfestival gaan, maar voor hun werk over de Erasmusbrug fietsen of met de auto over het Weena rijden ook geconfronteerd worden met het festival.”

CineMart

Rutger: “Het was even spannend vanwege de kredietcrisis, maar CineMart kende een sterke editie, ook qua kwaliteit van de producties en het aantal deelnemers.

Ondanks dat er misschien minder geld is om films te financieren blijft *research & development* belangrijk: het weinige geld dat je hebt moet je goed uitgeven, dus móet je naar Rotterdam komen voor de kennis en de parels. De kredietcrisis heeft geen invloed op de relevantie van CineMart.”

Patrick: “De keuze dit jaar was voor minder projecten, maar wel kwalitatief goede. Het was een goede stap om daarnaast een aantal vernieuwende multimediale projecten uit te lichten en de DIY-workshop te houden.”

Hubert Bals Fonds

Patrick: “Het was een rijke oogst, met meer HBF-ondersteunde films in het programma dan ooit. We hadden sterke HBF-titels in de competitie en de HBF-films hebben het goed gedaan op internationale festivals.”

Rutger: “TEZA bleek een echte festivalkraker en GIGANTE won een Zilveren Beer. De functie om filmmakers in ontwikkelingslanden te steunen en talenten ontdekken

heeft zijn vruchten afgeworpen. Dat is een investering van de voorafgaande jaren. En gelukkig heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken laten weten voornemens te zijn het HFB de komende jaren te blijven ondersteunen. Dat is in het kader van de continuïteit uitermate belangrijk.”

Hét festivalmoment

Rutger: “Ik had veertien festivalmomenten: de premières van de Tijgers waar ik de makers voorstel. Een beginnend filmmaker die soms met knikkende knietjes voor een volle zaal met een open, geïnteresseerd en aandachtig publiek staat is meer dan alleen bijzonder, het is de essentie van het festival.”

Patrick: “Halverwege het festival heb ik een uur lang Rik Grashoff, de Rotterdamse wethouder van Cultuur, rondgeleid achter de schermen van het festival. Van de kaartverkoop aan de kassa tot een CineMart-workshop over de digitale toekomst van film en van een première-film tot een levendig cafébezoek. Ik was zo trots op die rijkdom van het festival, als je opeens door andere ogen ziet wat de kracht en potentie van het IFFR is.”

Rutger: “Mijn persoonlijke festivalmoment was toen ik Guy Maddin tegen het lijf liep en we spontaan samen een broodje gingen eten. Ook voor ons is het festival een uitgelezen moment om mensen te ontmoeten en wat langer te spreken.”

Sponsoring

Patrick: “KPN voegde met de TukTuks en hun aanwezigheid op het Schouwburgplein echt iets toe aan de festivalsfeer. De Volkskrantdag, de Robecodag en de VPRO-dagen verliepen beter en succesvoller dan voorafgaande jaren. De Tiger Business Lounge was een doorslaand succes, en ook op de andere relatieavonden kregen we enorm positieve feedback.”

Rutger: “Sponsoring is zoveel meer dan enkel een naam op een affiche. We gaan samen met intelligente partners om de tafel om te kijken hoe we elkaar kunnen versterken. Een goed voorbeeld is het Robeco Filmcafé: een bijzondere ontmoetingsplek die voor beide partijen goed uitpakt.”

Patrick: “Wij kunnen nog groeien in het zelfbewustzijn dat (potentiële) sponsors oprecht geïnteresseerd zijn in wat het IFFR doet. Dat wij een specifiek publiek weten te enthousiasmeren en betrokken weten te houden vinden sponsors ook interessant.”

Financiën

Patrick: “Als gevolg van de kredietcrisis hadden we deze editie minder professionele gasten dan voorgaande jaren. Bedrijven en bladen zijn beduidend voorzichtiger met reisbudgetten. We moesten met een lagere begroting dan voorgaande jaren werken. Natuurlijk heeft dat op sommige punten pijn gedaan. Dankzij strak budgetbeheer en een sterk kostenbewustzijn bij de staf zijn we er gelukkig in geslaagd dit festival met een positief exploitatieresultaat af te sluiten. Het hielp ook dat het publiek ons niet in de steek liet. De kaartverkoop bleef ondanks de recessie op het niveau van voorgaande jaren. Rutger: “Ondanks de krappe financiële ruimte zijn we er toch in geslaagd om een in inhoudelijk sterk festival neer te zetten.”

Bright Future?

Rutger: “Een van de grote uitdagingen voor het festival is de internationale positie. We zijn een groot publieksfestival, maar we zijn ook een industrie festival. Je voelt dat de industrie voor veranderingen staat, en we gaan ervoor zorgen dat het IFFR daar een voortrekkersrol in neemt.”

Patrick: “1 plus 1 plus 1 = 5. Onze positie in programma, industrie en het publieksevenement is opgeteld meer dan de som der delen. Dat is ‘Rotterdam’. Aan alle drie die componenten zullen we moeten blijven werken en schaven.”

Burgemeester Ahmed Aboutaleb spreekt met de pers op de openingsavond, tijdens het festival werd hij officieel gevraagd voor het ambassadeurschap van de Tiger Business Lounge.

Acteur Michael Imperioli kreeg een paar dagen vrij van de set van de Amerikaanse tv-serie Life on Mars (vandaar die vette seventies-snor) om bij de wereldpremière van zijn regiedebuut The Hungry Ghost te zijn. Festivaldirecteur Rutger Wolfson heet de Amerikaanse filmmaker op de openingsavond van het IFFR welkom voor het oog van de massaal toegestroomde pers.

Urban Screen

Serenghetti van Carlos Reygadas, gebouw Nationale Nederlanden, Weena. De drie Urban Screens, onderdeel van Signals: Size Matters waren letterlijk onmogelijk over het hoofd te zien. Drie bekende 'Rotterdamse' regisseurs maakten speciaal voor de gelegenheid een film die meer dan levensgroot op een gezichtbepalend gebouw in de binnenstad werd geprojecteerd.

De Mexicaanse regisseur Carlos Reygadas, wiens internationale doorbraak met debuutfilm *Japón* begon in Rotterdam, wilde zich met zijn bijdrage *Serenghetti* expliciet afzetten tegen de commerciële schermen. Zijn tachtig minuten durende film toont een amateurvoetbalwedstrijd voor vrouwen. "We kijken met zijn allen natuurlijk heel veel naar voetbalwedstrijden, ook in openbare plaatsen als vliegvelden en bars. Maar de sport is tegenwoordig zo professioneel dat het plezier van het spel naar de achtergrond verdwijnt. Het draait om tactiek, om competitie, om handel. Ik wilde juist mensen tonen die plezier hebben, dat kan volgens mij nooit vervelend zijn. Het is, hoop ik, in ieder geval iets dat de aandacht heel even kan vasthouden, al is het maar twee minuten."

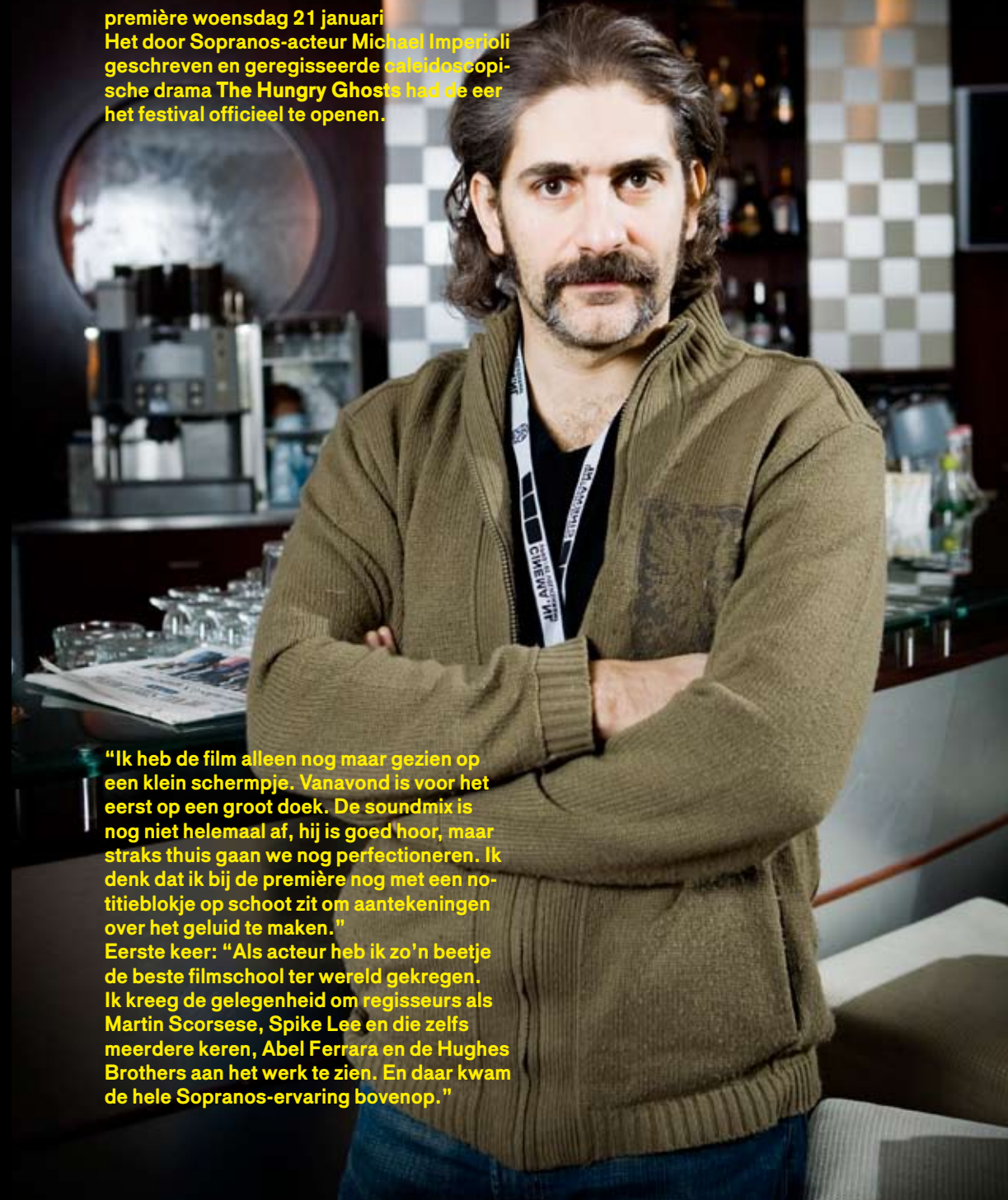
I of the Tiger

première zaterdag 24 januari
Blind Pig Who Wants to Fly is een mozaïekfilm over gediscrimineerde immigranten. Regisseur Edwin (30) – hij gebruikt geen achternaam – is zelf een uit China afkomstige Indonesiër.

“In Indonesië wonen veel Chinese immigranten. Zij zijn altijd het slachtoffer van discriminatie geweest. De film deelt hun angsten en de worsteling met hun identiteit.”
Eerste keer: “Ik had al een aantal korte films gemaakt die ook in Rotterdam zijn vertoond. Het maken van mijn eerste speelfilm was hoogstens een nog groter avontuur. Film maken in Indonesië is een proces dat in kleine stapjes verloopt. We wisten aan het begin niet waar we precies zouden eindigen, want we hadden nog niet al het geld en de technische middelen voorhanden. Het kwam aan op creativiteit. Het afhuren van de badmintonzaal kostte \$ 10.000, maar via via regelden we dat we er twee uur voor niets konden draaien.”

I of the Tiger

première woensdag 21 januari
Het door Sopranos-acteur Michael Imperioli geschreven en geregisseerde caleidoscopische drama **The Hungry Ghosts** had de eer het festival officieel te openen.

“Ik heb de film alleen nog maar gezien op een klein scherm. Vanavond is voor het eerst op een groot doek. De soundmix is nog niet helemaal af, hij is goed hoor, maar straks thuis gaan we nog perfectioneren. Ik denk dat ik bij de première nog met een notitieblokje op schoot zit om aantekeningen over het geluid te maken.”
Eerste keer: “Als acteur heb ik zo'n beetje de beste filmschool ter wereld gekregen. Ik kreeg de gelegenheid om regisseurs als Martin Scorsese, Spike Lee en die zelfs meerdere keren, Abel Ferrara en de Hughes Brothers aan het werk te zien. En daar kwam de hele Sopranos-ervaring bovenop.”

IFFR IN CIJFERS

Filmfestivalprogramma		Website	
lange films (≥60 minuten)	268	bezoekers	292.000
korte films (<60 minuten)	444	aantal keer bezochte pagina's	2.600.000
eenmalige presentaties	35		
performances en installaties	31	Filmfestival Groningen	
introducties, Q&A's en super-Q&A's	968	totaal aantal bezoeken	7.800
lezingen, conferenties, debatten, talkshows	18		
filmzalen	24	Educatie	
		totaal aantal bezoeken	9.188
Premières		Tijdens het festival	
<i>lange films</i>	107	basisschool	605
wereldpremières	35	middelbare school	2.394
internationale premières	37	mbo/hbo/wo	3.770
Europese premières	35	Door het jaar heen	
		middelbare school	1.519
<i>korte films</i>	235	mbo/hbo/wo	900
wereldpremières	108		
internationale premières	88	Distributie	
Europese premières	39		
		Bezoeken	
Voorstellingen		Rotterdam en Route	809
totaal	1417	Meet the Maestro	1.325
Rotterdam, publieke voorstellingen	932	El cielo, la tierra y la lluvia	1.041
Rotterdam, publieke voorstellingen in evenement	144	Pure Coolness	520
Rotterdam, schoolvoorstellingen	19		
Rotterdam, Press & Industry Screenings	251	Releases	
Groningen	78	dvd Antonia	2.100
		dvd Opera Jawa	1.200
Bezoeken		via cinemalink.tv (Cinemien)	10
totaal	341.000		
		Kijkcijfers	
Gasten		totaal aantal kijkcijfers NPS	187.000
totaal aantal gasten (inclusief CineMart en Pers)	2079		
gasten Nederland	663	Organisatie en bestuur	
gasten buitenland	1416		
		Personele bezetting	
CineMart		bestuur	6
Nederland	152	medewerkers in vaste dienst	24
buitenland	542	medewerkers met contract voor bepaalde tijd	11
		tijdelijke medewerkers freelance of in	
Pers		dienst van leveranciers	250
Nederland	200	stagiaires	6
buitenland	149	vrijwilligers	748
aantal regisseurs	295		

PROGRAMMA

Het International Film Festival Rotterdam presenteerde 268 lange en 444 korte films, 35 eenmalige presentaties, 31 performances en installaties, 968 zaalgesprekken en 18 lezingen, talkshows, debatten en conferenties. Het festival wordt geroemd om zijn veelzijdige karakter, maar presenteerde dat deze editie in een nieuwe, heldere programmaopzet.

De nieuwe driedeling in de programmaopzet laat het traditionele onderscheid tussen speelfilm, korte film of installatie geheel los en zorgde daarmee voor synergie tussen de belangrijkste presentatievormen van cinema. Het gehele IFFR-hoofdprogramma behelst vanaf nu drie secties: Bright Future, Spectrum en Signals.

Het ontdekken van jong en veelbelovend talent is een van de kerntaken van het IFFR. Bright Future fungeert als het platform voor deze toekomstige maestro's. Het vlaggenschip van het festival, de VPRO Tiger Awards Competitie voor makers met hun eerste of tweede film

Het getal

8492

Het gezamenlijke aantal stoelen van alle zalen die aan het festival meedoen: het oude Luxor, de Doelen, de Rotterdamse Schouwburg, Pathé Schouwburgplein, Cinerama, Zaal de Unie en Lantaren/Venster.

Bezoekers van V2_Institute for the Unstable Media verwonderden zich over Stefaan Decosteres installatie WARUM 2.0. Dit multimediantpanorama bestond onder meer uit 360°-videoprojecties en interactieve modules waarmee publieksinterventies realtime via YouTube, Second Life en beveiligingscamera's plaatsvonden.

PROGRAMMA

Behalve op het witte doek spookten de hungry ghosts ook rond in het tot Haunted House omgebouwde voormalig fotomuseum/WDW63. Een aantal vooraanstaande Aziatische filmmakers had daar een aparte kamer ingericht. Zo maakten de Vietnamese filmmakers Nguyen Vinh Son en Nguyen Minh Hie deze Meeting Room For Life and After-life. Deze tijdelijke altaarruimte bleef dankzij een privé-initiatief voor Nederland behouden, en wordt in de toekomst gebruikt voor het Vietnamees Nieuwjaar, muziek- en kunsttentoonstellingen en in een Vietnamese pagode.

én de Tiger Awards Competitie voor de korte film is een belangrijk onderdeel van Bright Future. De betrokkenheid van het festival bij aanstormend talent werd nog eens onderstreept door de keuze van de openingsfilm: THE HUNGRY GHOSTS was een van de veertien voor een VPRO Tiger Award genomineerde films.

Een andere kwaliteit van het IFFR is de uitgesproken smaak. Die proef je in Spectrum, Rotterdam op zijn breedst. Dit onderdeel bevat de mooiste, beste en belangrijkste films van het afgelopen jaar. Spectrum bevatte nieuw werk van de meesters van de auteurscinema zoals Raymond Depardon (LA VIE MODERNE), Alexei Balabanov (MORPHIA) en Jia Zhang-ke (24 CITY), maar bood ook onderdak aan minder bekende regisseurs uit de gehele wereld.

Het IFFR heeft ook een belangrijke functie in het oppikken en duiden van nieuwe ontwikkelingen in de cinema en kunst en het stellen van prikkelende vragen. De themaprogramma's zijn verzameld in Signals. Deze editie stelde Signals de vraag in hoeverre er sprake is van een 'Turkse golf' (Young Turkish Cinema) en wat de invloed van de alomtegenwoordigheid van beeldschermen op cinema is – en omgekeerd. Het programma Size Matters plaatste filmformaten in verrassende contexten. Verder bood Signals onderdak aan retrospectieven van drie filmmakers met een bijzonder maar niet overbekend oeuvre: Peter Liechti, Jerzy Skolimovski en Paolo Benvenuti. Het spookte ook letterlijk in Signals, dankzij de Aziatische *ghost cinema* in Hungry Ghosts, terwijl First Things First letterlijk terug ging naar het prille begin van het meesterschap, met eerstelingen, debuten

en vingeroefeningen van huidige maestro's. Het cinematografisch verleden tot slot was het onderwerp van Signals: Regained.

Zoals elke editie presenteerde het IFFR weer een brede selectie films, korte films, installaties, debatten en zaalgesprekken. Het festival stapte af van het onderscheid tussen korte en lange film, installatie en performance, maar ook van het concept van een voor het publiek geselecteerde openingsfilm. Voor het eerst sinds jaren kregen genodigden en publiek dezelfde film voorgeschoteld: de wereldpremière van THE HUNGRY GHOSTS van Michael Imperioli. Het was tevens een dubbele opening, want voorafgaand aan de vertoning werd het ambitieuze Urban Screens-project vanuit de zaal geopend met een speciaal vervaardigde videoreportage. Ook de slotfilm werd dit jaar anders dan anders gepresenteerd. In plaats van een eenmalige vertoning kreeg MACHAN van Uberto Pasolini nog een vertoning tijdens het festival en was het de verrassingsfilm in het satellietfestival van Groningen.

De verrassingsfilm werd weer tot het eind toe geheim gehouden, alleen de website gaf met 'bouwjaar 1972' een hint. GRAN TORINO, van én met de Amerikaanse filmlegende en auteur Clint Eastwood kon op een enthousiaste reactie van het publiek rekenen.

De talkshow Headquarters in de foyer van de Rotterdamse Schouwburg was dagelijks de plek waar filmmakers aan de tand werden gevoeld. Gespreksleider Mieke van der Linden praat hier met de Brit Simon Ellis, wiens Dogging in de VPRO Tiger Awards Competitie was opgenomen.

Selectie 2009

De programmaredactie reist het gehele jaar de wereld rond op zoek naar pareltjes voor het IFFR. Het eigen Hubert Bals Fonds leverde een recordbijdrage van 33 speelfilms aan het programma. Daarnaast stellen de programmeurs iedere editie speciale programma's samen

Een heel bijzondere Headquarters stond geheel in het teken van Size Matters. Directeur Mediafonds Hans Maarten van den Brink (uiterst links) was de gespreksleider. Bij hem aan tafel schoven aan hoogleraar neurobiologie Dick Swaab, festivaldirecteur Rutger Wolfson en Mieke van der Linden.

Grootte is relatief: dat is het uitgangspunt van de groepstentoonstelling Aspect Ratio. Als onderdeel van het programma Signals: Size Matters toonden elf verzamelde kunstwerken in TENT, dat het niet gaat om het formaat, maar om de (menselijke) verhouding. Bijvoorbeeld Yota van beeldend kunstenaar Louis De Cordier.

Tijdens het IFFR vonden er 968 zaalgesprekken plaats. Een bijzondere Q&A vond na afloop van de première van *Unmade Beds* plaats. Regisseur Alexis Dos Santos haalde de Nederlandse acteur Michiel Huisman, die een grote rol in de film speelt, naar voren.

Kristin Erickson (Kevin Blechdom) en Bevin Kelley (Blevin Blectum) vormden in 1998 de elektronische muziekact Blectum from Blechdom. Sinds 2001 traden ze niet meer samen op. Tot dit IFFR, in Lantaren 1 voor een Worm liveperformance. Het duo bracht daar een aanstekelijke mix van computermuziek, liedjes, zang en interactieve video-extravaganza in een bonte, cartooneske performance.

die dieper ingaan op actuele thema's en ontwikkelingen in de cinema. Juist in deze programma's komen zowel de betrokkenheid als het brede perspectief van het IFFR duidelijk naar voren.

Het IFFR presenteerde in 2009 de volgende thema-programma's:

- Hungry Ghosts (Gertjan Zuilhof)
- Young Turkish Cinema (Ludmila Cvikova)
- Size Matters (Rutger Wolfson, Edwin Carels)
- First Things First (Gerwin Tamsma)
- Regained (Erwin Houtenbrink)
- Retrospectief Paolo Benvenuti (Erwin Houtenbrink, curator: Paolo Bertolin)
- Retrospectief Peter Liechti (Erwin Houtenbrink, Peter van Hoof)
- Retrospectief Jerzy Skolimovski (Ludmila Cvikova, Gerwin Tamsma)

De IFFR-programmaredactie bestaat uit: Rutger Wolfson, Edwin Carels, Ludmila Cvikova, Peter van Hoof, Erwin Houtenbrink, Chinlin Hsieh, Gerwin Tamsma en Gertjan Zuilhof. De ondersteunende research en selectie is voor rekening van Dicky Parlevliet. De VPRO Tiger Awards Competitie wordt samengesteld door Ludmila Cvikova, Chinlin Hsieh, Gerwin Tamsma en Gertjan Zuilhof, onder leiding van festivaldirecteur Rutger Wolfson.

IFFR POCKETEDITIE GRONINGEN

Voor de dertiende keer was Groningen, van woensdag 28 januari tot en met zondag 1 februari, het podium voor de noordelijke pocketeditie van het IFFR. Vanwege de sterk groeiende bezoekersaantallen de afgelopen jaren is het satellietfestival met een dag verlengd.

Met zo'n veertig films uit ruim twintig landen (in bijna tachtig voorstellingen) was het festival als vanouds breed geïntendeerd. De openingsfilm was *SLUMDOG MILLIONAIRE* van Danny Boyle en co-regisseuse Loveleen Tandan, deze film scoorde uiteindelijk net als in Rotterdam het hoogst in de publieksenquête. Voor het eerst waren korte films te zien uit het IFFR-programma. Er was opnieuw een aantal bijzondere voorstellingen geprogrammeerd: films van Groningse makers, een voorstelling van het Groningse Audio Visueel Archief onder de naam *FORMAT GAVA* met een bijzondere mengeling van moderne muziek en historische beelden, en diverse films met livemuziek: *TAMANGO* van René Duursma en Meindert Talma, begeleid door negen muzikanten, de klassiekers *THE BIRDS* van Hitchcock, begeleid door Ghost Trucker (in samenwerking met het Unheard Filmfestival), en *DAS CABINET DES DR. CALIGARI*, begeleid door het Specie-ensemble.

De pocketeditie trok in vijf dagen 7.800 bezoekers, 600 meer dan in 2008. Met een bezettingsgraad van 78% (beschikbaar waren bijna 10.000 stoelen) is het festival succesvol te noemen. De kaartverkoop verliep als vanouds erg soepel. Op de avond dat het festival begon waren 6.700 kaarten verkocht of gereserveerd.

Het getal

30751

Zoveel minuten duurden dit jaar opgeteld alle films van het achtentwintigste IFFR. Alle vertoningen bij elkaar opgeteld – waarbij de meeste films meerdere keren voorbijkomen – nemen zelfs 128.059 minuten in beslag. Om geen filmminuut te missen zou een bezoeker dus 21,3 etmalen non-stop in de filmzaal moeten zitten.

Column Indonesische golf

Een programma met actuele films kan nooit één geheel vormen. Eigenlijk bestaat er niets zo divers als de internationale jaarproductie aan films. Daarom bestaan festivalprogramma's uit deelprogramma's. Voor de helderheid, en omdat het moet. Het niet anders kan. Maar een film past meestal niet zomaar in een vakje. Soms steekt het een beetje uit. Soms is het vakje te groot voor hem. Veel films passen in meer dan één vakje. Want een film heeft een maker, een stijl, een genre, een herkomst en nog zo het een en ander.

Het Hungry Ghost-programma was een typisch deelprogramma. Het bevatte een reeks films die met elkaar gemeen hadden dat voor hun verhalen werd geput uit de grote rijkdom aan legenden over geesten in Azië. Maar dezelfde films hadden deels met goede redenen in een ander vakje gepast. Bijvoorbeeld in een programma over de huidige bloei in de Indonesische cinema. Indonesië was goed vertegenwoordigd in het Hungry Ghost-programma. Bijvoorbeeld de ontdekking FORBIDDEN

DOOR van Joko Anwar. Ook werkten de twee meest gerespecteerde Indonesische filmmakers, Riri Riza en Garin Nugroho, ieder aan een kamer in het Haunted House. Er was een Indonesische film in de competitie (BLIND PIG WHO WANTS TO FLY van Edwin). Er was een succesvolle film gemaakt met steun van het Hubert Bals Fonds: JERMAL van Ravi L. Bharwani en Rayya Makarim. Er waren bijna vergeten meesters: Gotot Prakosa en Eros Djarot met de bijna verloren film KANTATA TAKWA. En ook een jonge experimenteel: Paul Agusta met THE ANNIVERSARY GIFT.

Buiten het raamwerk van het programma vonden ze elkaar op de ontvangsten van het festival, in de restaurants, bij elkaars films en tijdens gebroederlijke tochten door die koude fascinerende stad. Blakend van een nieuw zelfbewustzijn. Er is een Indonesische Golf, en zij maken er deel van uit.

Gertjan Zuilhof, IFFR-programmeur

Column Kort maar prachtig

Een bruisende foyer van Lantaren/Venster waar de in grote getale aanwezige filmmakers van de korte film geanimeerd in gesprek zijn met hun collega's en het publiek waardoor ze zojuist zijn ondervraagd over hun werk. Het volgende tafeltje werd bevolkt door programmeurs (of curatoren, zoals sommigen op hun visitekaartje hadden laten zetten). Uit alle windstreken waren ze weer naar Rotterdam afgereisd om onze nieuwe oogst – een eigenwijze selectie die getuigt van een ernstig wereldbeeld – te komen aanschouwen. Waar ik ze op andere festivals vaak niet buiten de videotheek tegenkom, nemen ze hier zo nu en dan de moeite om een zaalprogramma bij te wonen. Tafels worden tegen elkaar geschoven. Dan hebben we nog de verzamelde Distlist-distributeurs: een groep van zo'n vijftig vertegenwoordigers van doorgaans kleine organisaties (twee of drie personen) die zich inzetten voor de expe-

rimentele film en videokunst. Ook voor hen is het IFFR een belangrijk podium om hun werk te promoten en te zoeken naar nieuw talent en nieuwe ontwikkelingen die gesignaleerd kunnen worden.

Wat dit jaar opviel was de maatschappelijk betrokkenheid van veel van het vertoonde werk en wat verder opmerkelijk was dat er vrij veel titels draaiden van meer dan dertig minuten. Dat maakt de films vaak moeilijker in te zetten; veel festivals voor de korte film weigeren deze films en ook als voorfilm of voor tv komen ze niet in aanmerking. Het doet deugd dat makers, ondanks deze contra's, onze oude slogan onderschrijven: "een filmmaker neemt de tijd die hij nodig heeft om zijn verhaal te vertellen, los van wat de conventies zijn."

Peter van Hoof, IFFR-programmeur

Zesentwintig jaar geleden werd er op het IFFR welgeteld één film bekroond: Jim Jarmusch' *Stranger than Paradise*. Anno 2009 zijn er dat er aardig wat meer, maar het hart van het festival is en blijft de VPRO Tiger Awards Competitie: drie gelijkwaardige prijzen voor beginnende, talentvolle regisseurs.

In tegenstelling tot sommige andere filmfestivals is Rotterdam geen opgeklopt prijzencircus; de belangrijkste reden om prijzen uit te delen is om winnaars én genomineerden een grotere kans te geven om een tweede of volgende film te maken. Fijne bijkomstigheid is dat een bekroning het actieve leven van een film verlengt. Tijdens IFFR 2009 bleek het prijzenfenomeen en latere Oscarwinnaar SLUMDOG MILLIONAIRE ook de favoriete film van het festivalpubliek en de jongerenjury. Verder was het een bijzonder jaar voor Hubert Bals Fonds-films: maar liefst vijf daarvan werden door de diverse jury's bekroond.

VPRO Tiger Awards

De jury van VPRO Tiger Awards Competitie bestond uit kunstenaar Marlene Dumas (Zuid-Afrika/Nederland), de Turkse schrijver, filmmaker en juryvoorzitter Yesim Ustaoglu, Park Ki-Yong, directeur van de Korean Academy of Film Arts en codirecteur van het Cinema Digital Seoul Film Festival; de Hongaarse schrijver, regisseur en acteur Kornél Mundruczó en Kent Jones, codirecteur van Programming Film Society of Lincoln Center, New York. Voor de VPRO Tiger Awards Competitie 2009 waren veertien eerste en tweede speelfilms geselecteerd. Het commentaar van de VPRO Tiger Awards Jury 2009 bij de winnende films luidt als volgt:

BE CALM AND COUNT TO SEVEN van Ramtin Lavafipour (Iran)

“Wij zijn erg onder de indruk van de artistieke en de kracht van deze film – het niveau van de kunstzinnige en filmische intelligentie aan de ene kant, de toewijding om de realiteit van een bepaalde manier van leven weer te geven aan de andere kant. Voor ons doet deze film waar alle films naar streven: het verbeelden en dramatiseren van een levenswijze met middelen die niet alleen meteen specifiek en universeel zijn, maar zeker ook levendig.”

BREATHLESS van Yang Ik-June (Zuid-Korea)

“Een krachtig verbeelde en geacteerde film met een uitstekend gevoel voor realiteit in het portretteren van een situatie die zelden voorkomt in de filmkunst. Wij waren ook

verrast door een uiterst verontrustend thema, behandeld met een welkom gevoel van warmte en humor.”

WRONG ROSARY van Mahmut Fazil Coskun (Turkije)

“Een uiterst creatieve film van de meest veelzeggende eenvoud; een film die, van moment tot moment en met elke ademtocht, ontstaat uit een gevoel van urgentie; een film die een absoluut unieke vorm van spanning opbouwt; een film die van begin tot eind trouw aan zichzelf blijft.”

Aan de drie VPRO Tiger Awards is voor ieder een geldbedrag verbonden van € 15.000. Om de winnende films aan een zo breed mogelijk publiek te tonen, bestaat de prijs verder uit de mogelijkheid tot vertoning op televisie door de VPRO. BE CALM AND COUNT TO SEVEN is mede tot stand gekomen met een bijdrage van het Hubert Bals Fonds.

Tiger Awards Competitie voor korte film

Voor de Tiger Awards Competitie voor korte films waren 27 films met een maximum lengte van zestig minuten geselecteerd. Aan elk van de drie gelijkwaardige Tiger Awards voor korte films is een prijs verbonden van € 3.000. De jury bestond uit de Maleisische schrijfster en filmmaker Tan Chui Mui, Maria Pallier, filmaankoper en programmamaker van de Spaanse omroep TVE en de Britse journalist, curator en beeldend kunstenaar George Clark. De toelichting van de jury bij de drie winnaars van de Tiger Awards voor korte film:

A NECESSARY MUSIC van Beatrice Gibson (Groot-Brittannië)

“Een gelaagde opbouw, een uniek onderzoek naar gedeeld verleden en sociale geschiedenis. Het werk eert de filmkunst, door middel van literatuur en musical, als visionaire machine en doorgeefluik van orale geschiedenis. Om de complexe vermenging van referenties en de welsprekendheid van de uitvoering; om de muzikaliteit en verbanden, gaat de Tiger Award voor korte film naar A NECESSARY MUSIC van Beatrice Gibson.”

DESPAIR van Galina Myznikova en Sergey Provorov (Rusland)

“Dit werk bereikt, met opmerkelijke terughoudendheid, elegante samenstelling en bewegingen, een droomachtige kwaliteit met spaarzame middelen. Humor vormt de overlevingsstrategie; een gruwelijke film voor een gruwelijke wereld. Voor zijn formele elegantie, beweging en galgenhumor, gaat de tweede Tiger Award voor korte film

Vrijdagavond 30 januari, net na de Awards-ceremonie. De drie winnaars van de VPRO Tiger Awards Competitie 2009: de Iranese Ramtin Lavafipour, Zuid-Koreaanse Yang Ik-June en de Turkse Mahmut Fazil Coskun.

naar DESPAIR van Galina Myznikova en Sergey Provorov.”

BERNADETTE van Duncan Campbell (Groot-Brittannië)

“Voor een uitzonderlijk persoon werd een opmerkelijke vorm gevonden in een film die terugkeert naar een verleden en een persoon, losgekoppeld van de beelden en geluiden die deze zijn gaan bepalen. Ingekleurd door valse starts, regiewijzigingen en losse eendes, accordeert de opmerkelijke strengheid van de film op briljante wijze met het ter discussie stellen van documentaire vormen. Voor deze ongebruikelijke vorm, de weigering van simpele beelden en conclusies gaat de derde Tiger Award voor korte film naar BERNADETTE van Duncan Campbell.”

KPN Publieksprijs

De KPN Publieksprijs (met een bedrag van € 7.500) gaat naar de winnaar van de publieksenquête. Tijdens het festival brengen bezoekers door middel van een scheurkaart hun stem uit. Daarmee kan men op een schaal van één tot vijf aangeven hoe men de film waardeert. Voorafgaand aan de slotfilm is op zaterdagavond 31 januari in de Grote Zaal van de Doelen bekend gemaakt dat de KPN Publieksprijs 2009 ging naar SLUMDOG MILLIONAIRE van Danny Boyle en coregisseuse Loveleen Tandan. Net als vorig jaar – toen PERSEPOLIS beide prijzen in de wacht sleepte – waren publiek en de jongerenjury het ook ditmaal eens:

SLUMDOG MILLIONAIRE ontving daags ervoor al de MovieSquad Rotterdam Award 2009.

Dioraphte Award

Het festivalpubliek wees via de publieksenquête de winnaar aan van de Dioraphte Award voor de hoogst gewaardeerde Hubert Bals Fonds-film in het festivalprogramma. Het publiek verkoos TEZA van de Ethiopische filmmaker Haile Gerima. Aan de Dioraphte Award is een bedrag van € 10.000 verbonden.

FIPRESCI Award

De jury van de internationale associatie van filmcritici FIPRESCI (Fédération Internationale de la Presse Cinématographique), bestond uit juryvoorzitter Leo Soesanto (Frankrijk, *Les Inrockuptibles*, jury voorzitter), Dana Linssen (Nederland, *de Filmkrant*), Maya McKechnay (Oostenrijk, *Blickpunkt:Film*), Firat Yücel (Turkije, *Altıyazı*), Ashok Rane (India, *Saka!*).

De winnaar van de FIPRESCI Award 2009 is BLIND PIG WHO WANTS TO FLY van Edwin (Indonesië).

De jury over de film: “Een moedige film, zodanig opgebouwd dat elk fragment wordt aangescherpt tot persoonlijk en politiek statement. Als critici werden wij in onze

Tiger Award-winnares Beatrice Gibson (midden) toast met IFFR Shorts-programmeur Peter van Hoof (rechts) na de uitreiking van de Tiger Awards voor korte film.

discussies door dit werk op vele gebieden keer op keer uitgedaagd, net als door de aanstekelijk song *I Just Called to Say I Loved You.*"

BLIND PIG WHO WANTS TO FLY is mede tot stand gekomen door een bijdrage van het Hubert Bals Fonds, geselecteerd voor CineMart 2008 en opgenomen in de VPRO Tiger Awards Competitie 2009.

KNF Award

De jury van de Kring van Nederlandse Filmjournalisten (KNF) bestond uit juryvoorzitter Ronald Rovers (*de Filmkrant*), Jann Ruyters (*Trouw*), Leo Bankersen (*de Filmkrant*), Berend-Jan Bockting (*VPRO Gids*), en Sven Gerrets (*Oor*); zij koos de winnaar uit films in het festivalprogramma, die niet zijn aangekocht voor distributie in Nederland. Om de aankoop van een filmprint door een distributeur te bevorderen bestaat de prijs uit de kosten van ondertiteling, gesponsord door Holland Subtitling.

De winnaar van de KNF Award is TONY MANERO van Pablo Larraín (Chili/Brazilië). De jury zei over deze film: "De jonge regisseur van deze film durfde het aan om met een van de meest geliefde filmiconen een grimmig en subversief verhaal te vertellen over de aard van dictaturen. Hij vertolkt zijn boodschap met een prachtige, ijzingwekkende ironie door middel van een psychopaat op leeftijd die er in de jaren zeventig naar streeft als John Travolta-lookalike, een televisieshow te winnen: de weerspiegeling van een genadeloos autoritair systeem."

TONY MANERO is mede tot stand gekomen door middel van een bijdrage van het Hubert Bals Fonds.

NETPAC Award

De NETPAC jury (Network for the Promotion of Asian Cinema), bestaande uit juryvoorzitter Shan Donbing (filmproducent, China), Okubo Ken'ichi (filmjournalist, Japan) and Sun Koh (filmmaker, Singapore), koos voor: THE LAND van He Jia (China).

"De jury bekroont THE LAND voor het bereiken van wat in geen andere kunstvorm als film mogelijk is: hij toont zijn onderwerpen en toeschouwers hoe de mensheid, met het verstrijken van de tijd, onveranderd blijft."

Een Speciale Vermelding werd toegekend aan AGRARIAN UTOPIA van Uruphong Raksasad (Thailand). "De jury prijst de regisseur van AGRARIAN UTOPIA voor zijn moed, dwaasheid en doorzettingsvermogen om ons een blik in zijn paradijs te gunnen."

AGRARIAN UTOPIA werd ondersteund door het Hubert Bals Fonds.

NPS New Arrivals Award

New Arrivals is een online platform voor korte films van de NPS in samenwerking met het IFFR. Filmmakers uit de hele wereld kunnen online films inzenden. Uit de inzendingen kiest de redactie maandelijks vijf kandidaten. Een jury wijst vervolgens de maandwinnaars aan. Tijdens het IFFR 2009 kiest een internationale jury uit zeven maandwinnaars de korte film die uiteindelijk de NPS New Ar-

rivals Award wint. Aan de prijs is een bedrag van € 1.000 verbonden.

De drie leden van de internationale jury waren filmmaker Jean-Gabriel Périot (Frankrijk), filmmaker Sun Koh (Singapore) en Sandra Beerends (Nederland, werkzaam voor de NPS).

De NPS New Arrivals Award 2009 is toegekend aan SEEKING YOU van Jean-Julien Pous (Canada/Frankrijk). Volgens de jury is het de regisseur gelukt verschillende grote thema's en technieken te combineren in een "indrukwekkende, cinematografische liefdesbrief aan Hongkong."

Naast de winnaar was er een speciale vermelding voor JANSOREE – THE UNBEARABLE HEAVINESS OF MAMA'S NAGGING, gemaakt door Jung Yol Choi (Zuid-Korea). "Het toont de kracht van cinema op zijn eerlijkst." Ook het "buitengewone acteertalent" van Hae Yeon Gil werd geprezen.

Zowel SEEKING YOU als JANSOREE zijn online te bekijken op de New Arrivals-site van de NPS en op de website van het IFFR.

Prins Claus Fonds Film Grant

De negende Prins Claus Fonds Film Grant van € 15.000 is uitgereikt aan het CineMart 2009 Project BIRDIE van Byamba Sakhya (Mongolië). De Prins Claus Fonds Film Grant heeft als doel het ondersteunen van de eerste creatieve fase in de ontwikkeling van een filmproductie.

De jury omschrijft het concept van BIRDIE als eigentijds en subtiel, waarbij op originele wijze fantasie en realiteit worden afgewisseld. De juryleden zijn onder de indruk van de cinematografische aanpak, het observatievermogen en het visuele oog van de filmmaker.

In de jury van de Prins Claus Fonds Film Grant 2009 hadden zitting: Karim Traïdia (Algerije/Nederland, juryvoorzitter, filmmaker, bestuurslid van het Prins Claus Fonds), René Mioch (Nederland, filmkenner en tv-producent), Harutyun Khachatryan (Armenië, filmmaker), Alicia Scherson (Chili, filmmaker) en de Nederlandse actrice Monic Hendrickx.

ARTE France Cinéma Award

De ARTE France Cinéma Award voor het beste CineMart 2009 Project is door ARTE France Cinéma-directeur Michel Reilhac uitgereikt aan HIM van Lance Weiler, een productie van Seize The Media (VS).

De ARTE France Cinéma Award bestaat uit een bedrag van € 10.000, dat producenten helpt bij het financieren van de ontwikkeling van het winnende project. ARTE

France Cinéma en CineMart willen met deze Award de ontwikkeling en productie van onafhankelijke films ondersteunen en promoten.

MovieSquad Award

De de jongerenjury MovieSquad Rotterdam bestond uit Lotte Eskens (16), Katinka Nauta (17), Alain Tjong (17), David Hofland (15) en Thecla Blaas (18). Uit twintig festivalfilms kozen zij drie nominaties: INVOLUNTARY (Ruben Östlund, Zweden), UNMADE BEDS (Alexis Dos Santos, Groot-Brittannië) en SLUMDOG MILLIONAIRE (Danny Boyle en Loveleen Tandan, Groot-Brittannië).

De MovieSquad Award 2009 werd toegekend aan SLUMDOG MILLIONAIRE. De prijs, een geldbedrag van € 2.000, is bestemd om de film onder de aandacht van jongeren te brengen. MovieSquad is een initiatief van het Nederlands Instituut voor Filmeducatie in samenwerking met het IFFR.

Mini en Junior Tiger Awards

In het kader van de educatieve festivalactiviteiten zijn de Junior Tiger Award en de Mini Tiger Awards uitgereikt.

De Mini Tiger Awards zijn verbonden met het project Hollywood in de Klas, waarin bovenbouwleerlingen van de basisschool zelf aan de slag gaan met de camera. De jury bestond uit cabaretier Erik van Muiswinkel, actrice Carice van Houten, Tijs van Marle (scenarioschrijver van onder andere SPION VAN ORANJE), drie acteurs van de NCRV-jeugdserie *Spangas* (Gaby Blaaser, Sebastian Wulff en Kimberley Noelle Klaver), Suzanne Kunzeler (Netcoördinatrice Z@PP) en Leonard Geluk, de Rotterdamse wethouder van Jeugd, Gezin en Onderwijs. Zij kozen uit de dertien genomineerde films in vijf categorieën de volgende winnaars:

Beste Verhaal: Regenboog PC met DE GOUDEN MEDAILLES

Beste Acteerprestaties: De Barkentijn De Witte Werf met OPGESLOTEN IN DE COMPUTER

Beste Productie: De Werf met DE TWEE BOEKEN

Beste Film: De Barkentijn De Rode Wiekel/Humanitas met DE WISSELTRUC

Publieksprijs: GBS De Klinker met HAATSJOEE

De Junior Tiger Award (voor de beste korte film uit de workshop Digital Playground voor leerlingen van het voortgezet onderwijs) werd gewonnen door Steven-Lee en Choraimy van het Farelcollege uit Ridderkerk. De winnaars mogen plaatsnemen in de MovieSquad Jury van het IFFR in 2010.

I of the Tiger

première vrijdag 23 januari
De Frans-Canadese Henry Bernadet en Myriam Verreault gingen voor hun speelfilm-debuut naar Québec City, naar de lommerrijke buitenwijken van hun jeugd, om een volgende generatie tieners te portretteren.

Henry Bernadet: "À l'ouest de Pluton is een ensemblefilm vol drama en humor die 24 uur lang het leven volgt van een twaalfstal tieners uit de buitenwijken van Québec City. Hoe is het om vandaag de dag adolescent te zijn?" Eerste keer: "Het is zowel voor mij als mijn coregisseur Myriam de eerste speelfilm. We wilden samenwerken omdat we allebei uit die buitenwijk komen en bovendien dezelfde smaak en hetzelfde gevoel voor humor hebben. Hoewel we met een minimalistisch microbudget werkten, was het montageproces het ingewikkeldst. We hadden iedere scène vanuit meerdere hoeken op video staan, maar er kon maar één versie de film halen. Dat leverde de nodige discussies op."

I of the Tiger

première vrijdag 23 januari
Yang Ik-June is niet alleen zowel regisseur als scenarist van *Breathless*, maar speelde ook de hoofdrol.

"Centraal staat de relatie tussen een gangster en een schoolmeisje. Maar eigenlijk is het een verhaal over familiebanden, die in veel Koreaanse families een probleem zijn. Met name de dominante rol van de vader geeft kinderen een gewelddadig beeld van relaties. Het scenario ontstond naar aanleiding van mijn eigen familie, en van wat ik bij vrienden en kennissen observeerde." Eerste keer: "Ik heb nooit op een filmschool gezeten, ik heb het film maken geleerd in mijn tien jaar als acteur in onafhankelijke films, maar ook in grotere films. Ik heb altijd over de schouders van de regisseurs meegekeken. Als een spons nam ik alles op. Toch twijfelde ik of ik wel de technische kennis had. Maar juist de regisseurs die op de filmschool hadden gezeten, verzekerden mij dat niet de techniek voorop komt, maar het hart en je mensenkennis."

In 2009 kreeg het IFFR met een nieuwe tijger en een nieuwe letter een opvallende make-over. Rens Muis tekende samen met zijn collega's van het Rotterdamse ontwerp-bureau 75B voor de nieuwe huisstijl.

Eerste keer

“Vorig jaar hadden we voor de campagne al een herinterpretatie van het oude vertrouwde logo gemaakt. Toen brachten we de tijger van ontwerper Max Kisman terug tot een silhouet. We kwamen er al schetsend achter dat het logo zijn uiterste houdbaarheidsdatum had bereikt. Dit jaar koos het IFFR ervoor om echt iets nieuws neer te zetten. Een verse stap met een heel nieuw beeld. De campagne werkte als een introductie van de nieuwe huisstijl.”

Nieuwe tijger

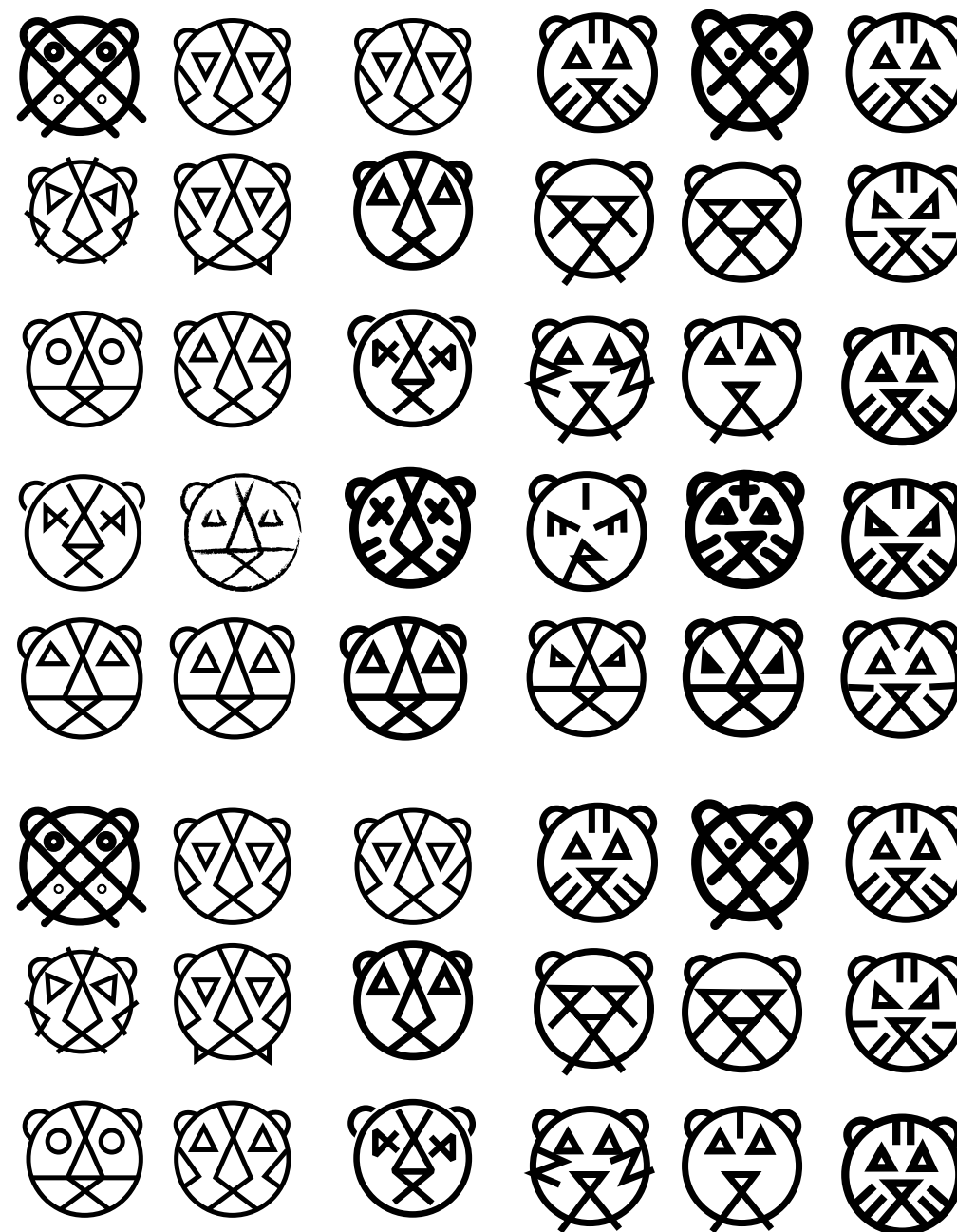
“Het was een lange zoekperiode waarin we verschillende richtingen onderzocht hebben; met de oude tijger, met een andere tijger en zelfs zonder tijger. Het IFFR ging er als opdrachtgever erg secuur mee om. Het was een weloverwogen proces met veel communicatie met alle geledingen van de organisatie. Dat overleg was ook noodzakelijk: de vorige tijger was zo lang gebruikt dat mensen er enorm aan gehecht waren. Daar kun je niet zomaar afscheid van nemen. Het was in de zomer gelukkig heel rustig werken, met de festivalhectic nog op verre afstand.”

Icoon

“Het is een heel simpel dingetje geworden, maar je moet eens zien hoeveel schetsen er aan vooraf zijn gegaan! We zijn er wel mee tot de essentie van het IFFR gekomen. De missie was het vinden van een icoon dat communiceert. Een beeld dat zich al na één keer zien in je hersens brandt. Daarbij gaat het niet over mooi of lelijk – net zo min als dat voor de films op het IFFR geldt. De nieuwe tijger is een breuk met het verleden, heel eigenwijs. In die eigenzinnigheid en zijn onderscheidendheid past het echt bij het festival. Een eigen richting en een eigen visie.”

Bombardement

“Een van de leukste reacties was ‘die tijger zie ik overal. Het festival heeft natuurlijk geld zat om hun campagne overal in te pompen.’ Je moest eens weten, dacht ik dan. Elk dubbeltje is keer op keer omgedraaid. Maar het geeft aan hoe sterk het beeld communiceert. Tijdens het festival ging de publiciteitsmachine lopen en werd het letterlijk een bombardement: posters, vlaggen, overal. Toen stelden mensen hun mening bij, gingen eraan wennen. Voor mij was het een feest om toen door de stad te lopen. Eén van de mooiste plekken waar de tijger opdook was op de merchandise. Je ziet hem zo nog steeds af en toe voorbij komen, dan fietst er weer iemand met zo'n tas.”

A close-up portrait of Juliette Garcia, a woman with dark hair, looking slightly to the left. She is wearing a dark purple sweater and has her right hand resting against her cheek, with a ring on her finger.

I of the Tiger

première zaterdag 24 januari
In *Sois sage* draagt een jonge vrouw een groot mysterie met zich mee, dat vol subtiele spanning onthuld wordt. Juliette Garcia over haar eerste lange speelfilm als scenarist en regisseur.

"Het verhaal van een meisje met een geheim, dat ik liever niet helemaal prijsgeef om de voorstelling niet te bederven. Ze is emotioneel en seksueel diep gekwetst en probeert haar wonden te helen. Dat proces heb ik proberen te sublimeren in een filmver telling."

Eerste keer: "Na mijn studie kunstgeschiedenis aan de Sorbonne heb ik een short geregisseerd en aan diverse films op de achtergrond meegewerkt. Dit is mijn eerste eigen lange speelfilm. In 2002 ben ik aan het script begonnen, wat ik tussen de bedrijven door voltooide. Ik schreef het in mijn vakantiehuisje in Bourgondië, waar de film zich afspeelt. Het was een klein project, maar dat maakte de betrokkenheid van de medewerkers des te groter."

A close-up portrait of Leon Dai, a man with dark hair, looking directly at the camera with a serious expression. He is wearing a light-colored sweater.

I of the Tiger

première zondag 25 januari
In *No puedo vivir sin ti* wordt een vader door de autoriteiten op hartverscheurende wijze van zijn dochtertje gescheiden, omdat hun bloedband nooit met een officieel staatsdocument is bestendigd. Leon Dai baseerde zijn tweede speelfilm op een waargebeurd verhaal dat Taiwan in beroering bracht.

"Een Taiwanees gezegde luidt: 'Dochters waren de geliefden van hun vaders in een vorig leven.' Zelfs een onmogelijk, tegenwerkend politiek systeem kan de innige band tussen twee mensen, in dit geval tussen een vader en een dochter, niet kapot krijgen."

Eerste keer: "Het was de eerste keer dat ik een kind regisseerde. We hebben talloze audities gehouden om precies het juiste meisje te vinden. Er huist een oude ziel in haar. Op de set was ze onvermoeibaar, een natuurtalent."

Het Hubert Bals Fonds vierde in 2009 zijn twintigjarig jubileum. Maar er waren meer redenen voor een feeststemming. Zoals een recordaantal van 33 HBF-films in het festivalprogramma, successen op internationale festivals en zekerheid voor de toekomst dankzij de gecontinueerde steun van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het Hubert Bals Fonds dankt zijn naam aan oprichter van het IFFR en heeft als taak om diens passie voor de ondersteuning van filmmakers na zijn overlijden in 1988 voort te zetten. Er is veel veranderd in de jaren, maar de missie bleef hetzelfde: het stimuleren van het maken én het vertonen van films uit ontwikkelingslanden. Het HBF doet dat sinds 1989 door ondersteuning te bieden bij de realisatie van speelfilms van vernieuwende en talentvolle regisseurs uit landen die een zelfstandige of onafhankelijke filmindustrie ontberen, en waar zowel financiële middelen als artistieke steun ontbreken. Een bescheiden financiële bijdrage maakt dan letterlijk een wereld van verschil bij het van de grond krijgen van een filmproject, of juist bij het leggen van de laatste hand eraan. In een groot aantal van de gevallen werkt HBF-ondersteuning als katalysator: in veel regio's is de faam van het Fonds zo groot, dat het HBF-stempel nieuwe deuren opent en andere financiers aantrekt. Daarnaast stelt het HBF ook middelen beschikbaar voor trainingen en speciale projecten. Voorbeelden daarvan zijn een *Bring Cinema to the Audience*-platform in Vietnam en bijzondere filmdistributieprojecten (*travelling cinemas* en *community screenings*) in Irak, Peru en Uruguay.

Werkwijze

Tweemaal per jaar – in het voor- en in het najaar – kan een aanvraag worden ingediend bij het Hubert Bals Fonds in één van vier categorieën: script- en projectontwikkeling, postproductie, distributie of digitale lowbudgetproductie. De aanvragen worden allereerst beoordeeld op grond van de inhoud en artistieke waarde. Ook het budget en de haalbaarheid speelt een rol. Voorkeur hebben projecten die duidelijk maken dat zij het medium op een filmische, eigen wijze hanteren en een originele kijk bieden op het land van herkomst. In het ideale geval is de ondersteuning direct van invloed op de opbouw of groei van een onafhankelijke filmindustrie. De aanvragen worden beoordeeld door een commissie van programmeurs en (oud-)medewerkers van het IFFR en filmprofessionals. Sinds de oprichting in 1989 is het

Fonds enorm gegroeid en ontvangt inmiddels jaarlijks 750 aanvragen. Naast ondersteuning in bovengenoemde categorieën werkt het HBF sinds 2006 samen met het Nederlands Fonds voor de Film in het Hubert Bals Fonds Plus. HBF Plus biedt Nederlandse producenten de mogelijkheid mee te werken aan internationale producties en zodoende HBF-projecten ook in het productiestadium financieel te ondersteunen. De projecten die een Nederlandse coproducent vinden, kunnen bij het Nederlands Fonds voor de Film een speciale aanvraag indienen. In 2008 zijn vier projecten geselecteerd voor HBF Plus: *AGUA FRIA DE MAR* van Paz Fabrega uit Costa Rica (Nederlandse producent Isabella Films), *BLACK AND WHITE PHOTOS* van Shu Haojun uit China (Nederlandse producent IDTV/Motel Films), *FRICCIÓN* van Michel Lipkes uit Mexico (Nederlandse producent Waterland Film & TV), *THE LIGHT* van Aktan Arym Kubat uit Kirgizië (Nederlandse producent Volya Films).

HBF op het festival

Nog nooit was het HBF zo zichtbaar in het festivalprogramma: er draaide een recordaantal van 33 films. Daarvan dongen er vier mee naar een Tiger Award. Het Iraanse *BE CALM AND COUNT TO SEVEN* wist zo'n prestigieuze Award te bemachtigen. De HBF-titels waren in alle programmaonderdelen goed vertegenwoordigd. Ook in themaprogramma's als Young Turkish Cinema en Hungry Ghosts waren HBF-films vertegenwoordigd: een bewijs van de breedte en diversiteit van het Fonds. Het IFFR concentreert zich nadrukkelijk op meer dan film alleen, en ook daarin is het HBF zichtbaar. Zo was een aantal installaties in de expositie Haunted House ontworpen door regisseurs die in het verleden op HBF-steun mochten rekenen. Carlos Reygadas, ooit een van de HBF-ontdekkingen, verzorgde een van de gigantische Urban Screens. Ook in de projecten die het HBF ontving en ondersteunde is een zekere crossmediale tendens zichtbaar. In de selectieronde van augustus 2008 kwam het nieuwe ambitieuze project van Apichatpong Weerasethakul binnen, *PRIMITIVE*, dat moet uitmonden in zowel een korte als een lange film, én een installatie. Uit diezelfde ronde werd ook het Argentijns project *EL CAMINO ENTRE DOS PUNTOS* van Sebastian Diaz Morales ondersteund: een combinatie van film en installatie. Hoewel het uitgangspunt het ondersteunen van lange speelfilmprojecten blijft is dus duidelijk dat filmmakers zich niet door het medium laten begrenzen en dat crossmediale benaderingen hun werk versterken. Tijdens het festival werd voor de tweede maal de Hubert

Bals Fonds Dioraphte Award uitgereikt. Deze geldprijs van € 10.000 wordt beschikbaar gesteld door de Stichting Dioraphte. Dit jaar was de prijs omgevormd tot een publieksprijs. Winnaar was de hoogst gewaardeerde HBF-film in de KPN Publieksprijzenquête: de Ethiopische film *TEZA*. Overigens wist de Turkse HBF-film *PANDORA'S BOX* zich ook in de top tien van publieksfavorieten te plaatsen. Voorafgaand aan de slotfilm werd HBF Dioraphte Award uitgereikt aan een vertegenwoordiger van *TEZA*.

Het getal
806

Zoveel filmprojecten zijn sinds 1989 ondersteund door het Hubert Bals Fonds – vernoemd naar de IFFR-oprichter Hubert Bals. 570 films zijn al gerealiseerd, dit jaar zijn er 33 films van het Fonds te zien.

Samenwerking CineMart

Het werk van het HBF houdt niet op bij financiële ondersteuning. Ook daarna speelt het Fonds een actieve rol en bemiddelt, adviseert en informeert over andere potentiële financiers en introduceert makers bij andere fondsen en op markten en festivals. Daarbij is de organische samenwerking met CineMart, de succesvolle coproductiemarkt van het IFFR, van groot belang. Projecten die ver in het stadium van ontwikkeling zijn worden daar voorgesteld aan internationale financiers. Dit jaar waren dat opnieuw vijf HBF-projecten: *ZEPHYR* (Turkije), *SUR LA PLANCHE* (Marokko), *GIRIMUNHO* (Brazilië), *KALAYAAN* (Filippijnen), *BERINA'S CHAKRA'S* (Bosnië-Herzegovina).

Internationale kennisoverdracht

Het HBF vindt de uitwisseling van kennis en ideeën ook een kerntaak. Vertegenwoordigers zijn dan ook vaak aanwezig op internationale festivals, workshops en bijeenkomsten. Op deze wijze bouwt het Fonds actief en gericht aan samenwerkingsverbanden en wederzijdse kennisoverdracht met festivals en organisaties uit ontwikkelingslanden. De organisatoren profiteren van het internationale netwerk en de kennis van het HBF; omgekeerd leert het Fonds meer over de lokale industrie, de filmmakers en netwerken daar. In de periode 2008-2009 was het HBF onder meer aanwezig op evenementen in Argentinië, Armenië, Brazilië, Chili, Cuba, Duitsland, Filippijnen, Frankrijk, India, Indonesië, Marokko, Slowakije, Tunesië, Turkije, Zuid-Afrika en Zuid-Korea.

Internationale successen

Niet alleen in Rotterdam, ook ver buiten de landsgrenzen genieten de HBF-films veel aanzien. De internationale waardering bleek uit de prominente aanwezigheid op belangrijke internationale festivals. Zo beleefden onder andere *TONY MANERO*, *LIVERPOOL*, *JE VEUX VOIR*, *A FESTA DA MENINA MORTA* en *SNOW* hun première in Cannes. Venetië nam *TEZA*, *INLAND* en *PAPIER SOLDIER* op in de prestigieuze competitie, en ook *LOS HEREDEROS* en *PERFECT LIFE* gingen daar in première. In Toronto draaiden *PANDORA'S BOX* en *NATIVE DANCER*. HBF-films scoorden wereldwijd diverse prijzen, met als klap op de vuurpijl een Zilveren Beer voor *GIGANTE* van Adrian Biniez tijdens het festival van Berlijn.

Distributie in Nederland

Het HBF wil de ondersteunde films graag een langer leven en meer kijkers bezorgen. Het Fonds beschikt automatisch over de Beneluxrechten van films die in de digitale productie en postproductie en scriptfase steun ontvingen. Via een eigen dvd-label, speciale bioscoopreleases en vertoning op televisie zijn de films ook buiten 'Rotterdam' te zien. In 2008 kregen *EL CIELO*, *LA TIERRA Y LA LLUVIA* en *PURE COOLNESS* een bioscooproulement, en in de Rotterdam en Route-toer waren twee HBF-titels opgenomen: *LA ANTENA* en *HAPPY DESERT*. *OPERA JAWA* en *ANTONIA* kregen een dvd-release. VPRO Tiger Award-winnaar *WONDERFUL TOWN* (IFFR 2008) werd verkocht aan Imagine, België. De film is uitgebracht in België en is doorverkocht aan Mokum Film. Cinemien bracht de openingsfilm van vorig jaar, *CORDERO DE DIOS*, uit. De NPS koos uit de HBF-oogst van 2008: *EL OTRO*, *MUTUM*, *PURE COOLNESS*, *FIM DA*

LINHA en WONDERFUL TOWN (via de VPRO). In januari 2009 werden op tv uitgezonden: LA ANTENA, MUTUM, WONDERFUL TOWN en FORSAKEN LAND. In 2008 zond men één HBF-titel uit: KEPT AND DREAMLESS. Filmfestivals als het Latin American Film Festival in Utrecht, het Internationaal Filmfestival van Vlaanderen-Gent en Cinema Novo Festival in Brugge vertoonden ook een aantal HBF-titels.

Financiering

Na een flinke periode van onzekerheid over de financiering door het Ministerie van Buitenlandse Zaken is hier inmiddels duidelijkheid over. Het Ministerie heeft de intentie tot ten minste 2013 het Fonds te steunen, met daarbij als belangrijkste wijziging niet meer de voornaamste financier te willen zijn. De procentuele bijdrage aan het totale budget van het Fonds zal in de komende jaren van 60% naar 50% gaan. Deze koerswijziging dwingt het Fonds tot verkenning van nieuwe en alternatieve financiers, een route die al was ingezet en die ook kansen biedt voor nieuwe samenwerkingsverbanden.

Toekomst

Afgelopen jaar zijn twee gedetailleerde evaluaties uitgevoerd, waarvan een in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Daaruit bleek dat het veronderstelde *seal of approval* dat een HBF-selectie met zich meebrengt nog steeds te kloppen. Andere bevindingen waren dat de werkwijze helder is en het Fonds makkelijk benaderbaar. Het HBF wordt beoordeeld als effectief en zeer efficiënt (lage overhead). Het geld wordt uitgegeven op plekken waar het nodig is, al blijft een actieve blik op onderontwikkelde gebieden als Afrika nodig. Filmmakers gaven ook aan optimaler gebruik te willen maken van de netwerk/platform-functie van het HBF. Beide evaluaties boden stof tot nadenken dus en zijn geschikt als vertrekpunt voor nieuwe toekomstplannen.

De film *Teza*, van Haile Gerima is de winnaar van de Dioraphte Award. Van links naar rechts: directeur Rutger Wolfson, HBF-manager Bianca Taal en Beneluxdistributeur Guido Huysmans die de prijnamenams de regisseur in ontvangst neemt.

Column HBF

Voor de meeste van mijn collega's betekent de festivalperiode topdrukke. Bij het Hubert Bals Fonds ligt dat anders. Wij hebben het juist het allerdrukst door het jaar heen. Dan sturen filmmakers hun projecten in bij het Fonds. Dat betekent veel lezen, en wikken, wegen en selecteren. Maar stiekem zijn die twaalf festivaldagen toch de meest bijzondere dagen van het hele jaar. De filmprojecten die we een paar jaar geleden steun gaven, zijn inmiddels vertaald naar beeld en draaien nu hier, op het witte doek. Toen ik net begon bij het HBF, in de zomer van 2000, voerde ik mijn eerste e-mailcorrespondentie met een Mexicaanse filmmaker die zijn allereerste speelfilmproject indiende bij ons. Die film werd uiteindelijk *JAPÓN*, en inmiddels is Carlos Reygadas een gevestigde naam. Het persoonlijke contact met regisseurs, het volgen van hun ontwikkeling en het tot stand zien komen

van film na film is toch wel één van de meest bijzondere onderdelen van mijn werk. Tijdens deze twaalf dagen komt dat allemaal bij elkaar: vrienden zien terugkeren én nieuwe makers ontmoeten. Een van de ontmoetingen waar ik naar uitkijk is wederom met een Mexicaan: Eugenio Polgovsky. Eugenio heeft de prachtige film *LOS HEREDEROS* gemaakt, en sindsdien mailen we. Ik ben nieuwsgierig naar de man achter de film. Mijn nieuwe vriend Eugenio mailt me goede raad in de gekke dagen in aanloop naar het festival: "I can imagine it is crazy there!!! Just think in Lao-Tse the Chinese philosopher and be calm! OOOOOWMMMMM!" Inderdaad!

Rotterdam, 25 januari 2009

Bianca Taal, hoofd Hubert Bals Fonds

Bierviltjes

Uitgangspunt bij het ontwerpen van het nieuwe IFFR-logo was volgens de makers dat mensen de tijger zelf na konden maken. Dat was bij het publiek niet aan dovemansoren gericht. Dat leefde zich tijdens het festival massaal uit op de bierviltjes.

Met een eigen internationale coproductie-markt CineMart is het IFFR een voorloper. Letterlijk en figuurlijk, want ook de 26ste editie van CineMart was weer het belangrijkste internationale platform voor de lancering van nieuwe, innovatieve en artistieke filmprojecten. Door een scherpere selectie werd de exclusiviteit en kwaliteit gewaarborgd.

CineMart is al meer dan een kwart eeuw de ontmoetingsplek waar filmmakers op zoek naar aanvullende financiering (voor een nog te realiseren film) in contact komen met een selecte groep afgevaardigden van de internationale filmindustrie. Daarnaast is CineMart het belangrijkste netwerkevenement voor de filmindustrie aan het begin van het kalenderjaar. Destijds was het IFFR het eerste filmfestival dat een coproductiemarkt realiseerde, een initiatief dat veel navolging kreeg. Maar

Op het slotfeest van CineMart ging de ARTE France Cinéma Award voor het beste CineMart Project naar een heel bijzonder project. De Amerikaan Lance Weiler kreeg de Award niet voor een traditioneel film-, maar voor het multimediaproject HIM.

Het getal

694

Totaal aantal CineMart-gasten van CineMart 2009, in 2008 waren dat er 830. CineMart ontving dit jaar 542 internationale en 152 Nederlandse gasten.

CineMart blijft vernieuwend, door nieuwe ontwikkelingen nauwlettend in de gaten te houden. Door middel van conferenties en paneldiscussies rond urgente onderwerpen houdt CineMart een vinger aan de pols. Met de organisatie van het Rotterdam Lab, een workshop voor beginnende producenten, bindt CineMart internationale partners aan zich en heeft het toegang tot belangrijke, wereldwijde informatiebronnen.

Projecten

De selectie geschiedt door de CineMart-staf, in samenwerking met een commissie die bestaat uit kopstukken uit de industrie. Hoewel CineMart een open aanvraagprocedure hanteert, gaat de CineMart-staf door het jaar heen zelf ook actief op zoek naar geschikte en bijzondere projecten wereldwijd. Het aantal ingezonden projecten was al met al 485, na 550 in 2008.

De afgelopen twee jaar is gestreefd naar een reductie van het aantal projecten. Twee jaar geleden lag dat nog op 48, voor CineMart 2009 werden in totaal 36 projecten geselecteerd. Dit om de exclusiviteit, maar ook de focus van professionals te vergroten. De selectie voor CineMart 2009 varieerde van projecten van een debuterend regisseur als Nick Whitfield tot de meer gevestigde Chinese meester Zhang Yuan: van 'jong' en opkomend talent tot projecten van oude bekenden. In de aanloop naar het festival spraken de vakbladen de zorg uit dat de economische crisis direct zijn weerslag op CineMart zou hebben en op de mogelijkheid om financiering voor de projecten te vinden. Toch was het opvallend dat zelfs de op het eerste gezicht niet eenvoudig te financieren en uit te brengen projecten veel aanvragen hadden voor afspraken. Het vinden van dat éne nieuwe talent en dat éne bijzondere project, blijft voor veel bedrijven een belangrijke doelstelling.

De 'een-op-een'-afspraken tussen vertegenwoordigers van geselecteerde projecten en mogelijke financiers vormen het hart van CineMart.

Voor de tweede maal werd er een vorkje geprikt op het stadhuis. Het Buyers & Sellers-diner werd aangeboden door wethouder van cultuur. De IFFR-directie proost met internationale filmprofessionals op een succesvolle CineMart.

Gasten

Om CineMart informeel én exclusief te houden is het 'invitation only'. De gastenlijst wordt up-to-date gehouden met behulp van het internationale netwerk van CineMart. De CineMart Advisory Board en de internationale partnerorganisaties spelen daar een belangrijke rol in. Door het gereduceerde aantal geselecteerde projecten, een selectief gastenbeleid en mogelijk ook de financiële crisis, waren er iets minder dan vorig jaar: in totaal 694. De belangrijkste producenten, sales agenten en distributeurs kwamen wel naar Rotterdam, maar bleven in veel gevallen wat korter dan voorheen. Hierdoor maakten ze heel gericht afspraken met de projecten waar hun interesse naar uitging.

Programma

De 'een-op-een'-afspraken tussen vertegenwoordigers van de geselecteerde projecten en mogelijke financiers vormen het hart van CineMart. De professionals geven hun interesse aan op basis van eerder werk van de regisseur en het CineMart Dossier. Dit dossier is voorafgaand aan het festival beschikbaar. De CineMart matchmakers

en consultants houden het overzicht van de afspraken, geven advies en introduceren zo nodig de gesprekspartner, ook buiten deze setting. Voor CineMart 2009 was deze service uitgebreid door een groter internationaal team van consultants in te zetten.

Naast de 'een-op-een'-afspraken organiseert CineMart dagelijks informele lunches en cocktails om het netwerken te vergemakkelijken.

Op de openingszondag werd voor de derde maal de Industry Party georganiseerd, in samenwerking met Chief Marketing Office, *Variety*, de Rotterdam Film Commission, Holland Film en andere partijen. Ruim 1.000 festivalgasten, waarvan het merendeel CineMart-gasten, filmmakers en pers waren aanwezig op dit informele netwerkevenement. CineMart sloot op woensdag 28 januari af met een slotfeest en de uitreiking van de CineMart-prijzen in Parkzicht.

Crossmediaprojecten / Why DIY?

Vorig jaar werd in een speciale brainstormbijeenkomst gezocht naar middelen waarmee CineMart in het heden en in de toekomst de onafhankelijke, artistieke film kan

blijven ondersteunen. Een van de resultaten daarvan was de beslissing om voor het eerst een crossmediaproject officieel in selectie op te nemen: HIM van Lance Weiler. Het experiment kon zich op veel belangstelling heugen: het was het meest aangevraagde project. In veel gevallen wilden sales agenten, distributeurs en producenten ook zelf contact met Lance Weiler opnemen om nieuwe kennis op te doen. Op woensdagmiddag 28 januari organiseerde CineMart de paneldiscussie *Why DIY?* Daarin aandacht voor methodes waarmee onafhankelijke filmmakers 'buiten de getreden paden' kunnen denken in het maken en distribueren van hun films en nieuwe businessmodellen. Sprekers waren Lance Weiler, Brian Chirls, Michael Gubbins (*Screen International*), Michel Reilhac (ARTE France Cinéma), David Pope (New Producers Alliance), Della Churchill (producer AUSTRALIA). De moderator van het door filmmakers en -professionals druk bezochte panel was Lucius Barre.

Rotterdam Lab

Rotterdam Lab is een vijfdaagse workshop voor beginnende producenten uit alle delen van de wereld. Dit jaar werd het voor de negende keer georganiseerd. In het Rotterdam Lab volgden de 51 deelnemers een programma en leerden zij zich bewegen in de internationale

wereld in het algemeen en CineMart en het IFFR in het bijzonder. De samenstelling van de groep is in handen van CineMarts internationale partnerorganisaties. Het programma, met vaste onderdelen als een pitchtraining en *speed dating*-sessies met aanwezige professionals, was geconcentreerd op *cross media storytelling* en *do it yourself*-distributiemodellen. Lance Weiler verzorgde een workshop over *trans media storytelling* naar aanleiding van zijn project HIM en Brian Chirls (bekend van het Amerikaanse project *four-eyedmonster.com*) gaf een workshop over het ontwerpen van alternatieve distributievormen, toegespitst op een aantal projecten van de participanten zelf.

(Inter)nationale Samenwerking

CineMart heeft een groot internationaal netwerk opgebouwd van filmfestivals, markten en ondersteunende organisaties als fondsen en trainingsinitiatieven. Dit altijd uitbreidende netwerk vergroot de mogelijkheden en kansen voor CineMart-projecten en de Rotterdam Lab-participanten door het jaar heen. In de samenwerking (zeker die met festivals) wordt gezocht naar een bepaalde vorm van wederkerigheid. Met festivals als Berlijn en Cannes is de samenwerking dusdanig dat we producenten de mogelijkheid kunnen bieden om na

Behalve netwerken en deals sluiten blijkt de slotavond van CineMart in Parkzicht door sommige aanwezigen ook voor andere doeleinden te worden gebruikt.

CineMart ook op deze grote filmmarkten in Rotterdam gemaakte afspraken te continueren om op die manier het project verder te ontwikkelen.

Film Office/Industry Services

Het IFFR staat dankzij de Film Office bekend om de uitgebreide service aan de filmindustrie. De Film Office fungeert als intermediair tussen makers van een film in het festivalprogramma en andere professionals als pers, sales agenten, distributeurs en tv-aankopers. Een belangrijke taak is om CineMart-bezoekers zoveel mogelijk bij het festivalprogramma te betrekken en zo ook de aan- en verkoop van films te bevorderen. In de aanloop naar het festival informeert de Film Office sales agenten en distributeurs van welke geprogrammeerde films de rechten nog te koop zijn. Een belangrijk service-element is de volledig gedigitaliseerde videotheek, waar een groot gedeelte van de vertoonde films voor professionals *on demand* te bekijken zijn. CineMart-gasten konden daarnaast voor het eerst draadloos op een aparte server eerder werk van CineMart-regisseurs bekijken. De Film Office draagt zorg voor de registratie van de bekeken films en door wie, en zorgt voor terugkoppeling van deze informatie naar de filmmakers. Hetzelfde doet Film Office voor de bezoeken van pers en professionals aan de Press & Industry Screenings.

Het team van de Film Office-consultants bestond opnieuw uit een aantal ervaren internationale professionals met een groot internationaal netwerk. Zij bepaalden met filmmakers met een film in het programma of een project op CineMart wat de beste strategie is of zou zijn om een film onder de aandacht bij de juiste partijen te brengen.

De Sales & Industry Club, een besloten (vergader)ruimte binnen de Doelen, maakte deel uit van de Film Office-service. Daarin vonden professionals behalve een rustige ontmoetingsplek ook diverse faciliteiten waaronder internet, vakbladen en promotiemateriaal. Versnaperingen onderstreepten de laagdrempelige factor. De Sales & Industry Club was ook het toneel voor enkele specifieke ontmoetingen zoals een Nederlandse distributeursvergadering, een bijeenkomst over de toekomst van het Hubert Bals Fonds en de afspraken van de Prins Claus Fonds-jury met in aanmerking komende CineMart-projecten.

Film Office en CineMart organiseerden voor de professionele gasten voor de tweede maal het Buyers and Sellers-diner op het Stadhuis, dat werd aangeboden door wethouder van cultuur Rik Grashoff. In samenwerking met Chief Marketing Office Rotterdam werd de Industry Party in Engels in het Groothandelsgebouw georganiseerd.

Awards

Tijdens het festival werden er op CineMarts slotavond prijzen uitgereikt aan veelbelovende CineMart-projecten. Deze geldprijzen zijn bedoeld voor verdere ontwikkeling van het project, daarnaast zorgt het winnen van de prijs ook voor exposure die andere mogelijke financiers over de streep kunnen trekken. De ARTE France Cinéma Award (€ 10.000) voor het beste CineMart 2009 Project ging naar HIM van de Amerikaan Lance Weiler. De negende Prins Claus Fonds Film Grant (€ 15.000) voor het beste CineMart 2009 project uit een van de partnerlanden van het Prins Claus Fonds ging naar BIRDIE van Byamba Sakhya (Mongolië).

Financiering

CineMart draagt zelf zorg voor het bijebrengen van het grootste gedeelte van het budget. De belangrijkste medefinanciers van CineMart 2009 waren het MEDIA Programma van de Europese Commissie, het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam en het Nederlands Fonds voor de Film.

De gelden werden aangevuld met een eigen investering van het IFFR en financiële bijdragen van CineMarts (inter)nationale partnerorganisaties.

Column CineMart

Het was essentieel om deze editie een sterke selectie te hebben. We hebben het aantal projecten terugbracht omdat het anders simpelweg uit de hand liep. Nu plaatsen we het accent weer op de exclusiviteit van onze markt. Door CineMart wat kleiner te maken, zorgen we voor meer ruimte. Mensen hebben weer meer tijd voor elkaar. We hadden met gemak tien projecten extra kunnen selecteren, maar we waren heel rigoreus in onze keuze. Dat betekent dat we een aantal fantastische projecten toch niet hebben geselecteerd, met pijn in ons hart. Maar bij onze keuze kijken we naar geografische spreiding en de mate van het talent. Ik ben van mening

dat vooral nu, in deze moeilijke economische tijden, onze selectierol voor sales- en productiemaatschappijen steeds belangrijker wordt. Volgens professionals uit de industrie is CineMart erg effectief. Dit is zichtbaar in het feit dat films die oorspronkelijk in Rotterdam gepitcht zijn in Cannes en Venetië in première gaan. Een waardevolle extensie was dit jaar de *Why DIY?*-sessies. Daarin stond een geheel nieuwe manier van denken – hoe een project over verschillende mediaplatformen te marketen – centraal.

Marit van den Elshout, hoofd CineMart

Urban Screen

Take Me to the 'Lectric Chair van Guy Maddin en Isabella Rossellini, Robeco-gebouw, Coolsingel

Drie bekende 'Rotterdamse' regisseurs maakte voor Urban Screens een film die meer dan levensgroot op een gezichtbepalend gebouw in de binnenstad werd geprojecteerd.

De Canadese filmmaker Guy Maddin liet voor **Take Me to the 'Lectric Chair** zijn muze Isabella Rossellini plaatsnemen op een elektrische stoel. "De film is ontworpen als loop. Misschien dat mensen als ze hem vijf keer achter elkaar zien, kunnen bedenken wat het begin, het midden en het einde is. Ik wilde in de film eigenlijk een naakte vrouw, maar het eerste wat de producent tegen me zei is: 'Geen naakt!' Dat moet ook wel, je zit in de openbare ruimte. Het voelde alsof ik op de rand stond van allerlei nieuwe taboes. Bijvoorbeeld: pas toen ik te horen kreeg dat ik geen stroboscopische effecten kon gebruiken, realiseerde ik me dat de beste manier om in een zwijgende film een elektrocutie te tonen juist door epilepsieopwekkende lichtflitsen zou zijn! Juist door het aanschurken tegen die nieuwe taboes kreeg ik van deze installatie een milde erectie; almost strobing werd een beetje opwindend voor me."

A portrait of Armagan Ballantyne, a woman with shoulder-length brown hair and bangs, wearing a black and grey striped top. She is looking slightly to the right of the camera with a gentle smile.

I of the Tiger

première zondag 25 januari
Met *The Strength of Water* vertelt Armagan Ballantyne een universeel verhaal over familiebanden en het omgaan met verlies. Maar dan wel in een kleine Maori-gemeenschap met eigen rituelen en waarden.

“De film gaat over de tweeling Kimi en Melody, die op een kippenboerderij leven. Hun leven wordt op zijn kop gezet door de komst van een mysterieuze vreemdeling. Ik heb dit project vier jaar geleden op Rotterdam gepitcht – daar leerde ik mijn coproducer kennen. Dus bedankt Rotterdam!”
Eerste keer: “Ik had geld gewonnen op een festival voor een korte film en besloot daarom om weg te gaan met scriptschrijver Briar Grace-Smith, om na te denken over een gezamenlijk project. We zijn drie weken naar de westkust van het Zuidereiland geweest, waar de film zich afspeelt. Het klikte verbazingwekkend goed en dat leverde veel ideeën op. Ik had zelf niet aan Maori-personages gedacht, maar Briar is Maori, dus zij schreef het script vanzelfsprekend vanuit dat perspectief.”

A portrait of Simon Ellis, a man with a shaved head and light blue eyes, wearing a blue t-shirt and a green and red striped jacket. He is looking directly at the camera with a slight smile.

I of the Tiger

première maandag 26 januari
Simon Ellis leverde een stapel korte films af, een handvol videoclips en tv-programma's, waarin hij voluit experimenteerde met het medium. Zo ook in *Dogging: A Love Story*, over jonge mensen op zoek naar liefde.

“Mijn film gaat over jonge mensen op zoek naar liefde op de verkeerde plek. Liefde en dogging – seks op parkeerplaatsen – gaan nu eenmaal niet samen. Centraal staat dat iedereen ooit in een relatie geraakt. Ook degenen die daarvoor wegrennen.”
Eerste keer: “Als fotograaf ben ik via vrienden per toeval in het filmvak gerold. Ik stortte me op korte films en heb er nu zeventien gemaakt. *Dogging* is m'n eerste speelfilm. Ik had redelijk veel zelfvertrouwen, maar het speelfilmproces was zo veel langer! Het grootste verschil zat in de postproductiefase. Degenen die in je film hebben geïnvesteerd, kijken dan mee. Dat was best ingewikkeld, want mijn ideeën strookten niet altijd met wat zij in gedachten hadden. Maar we zijn er prima uitgekomen.”

Een van de kerntaken van het IFFR is het aanbieden van kwalitatieve, hedendaagse, onafhankelijke en vernieuwende cinema aan een zo groot mogelijk publiek. Die verantwoordelijkheid stopt niet bij de laatste festivaldag. Al meer dan elf jaar brengt het IFFR films ook buiten die periode en buiten de stadsgrenzen onder de aandacht. Dat gebeurt in vertrouwde vormen, maar er is ook ruimte voor experimenten met nieuwe distributievormen.

De traditionele voorjaarstour kreeg een opfrisbeurt. In plaats van de slechts geraakte Tigers on Tour-formule draaide voorjaar 2008 een aantal 'Rotterdam'-films in veertien landelijke theaters onder de naam Rotterdam en Route. Het ééndaagse programma besloeg twee zalen en simuleerde zo een klein beetje de festivalervaring, waarin bezoekers meer keuze hadden dan voorheen. Rotterdam en Route bestond uit zes voorstellingen, een brede mix van zowel speelfilms als shorts en documentaires. Daaronder zaten twee HBF-titels: LA ANTENA en HAPPY DESERT. De formule- en naamswijziging wist de dalende trend van bezoekerscijfers helaas niet om te buigen. Dat is een punt van herbezinning.

Het IFFR bracht samen met het Filmmuseum de FIPRESCI-winnaar EL CIELO, LA TIERRA Y LA LLUVIA in juli uit in het kader van de Filmmuseum-zomerreeks *Previously Unreleased*. In oktober ging de HBF-film PURE COOLNESS in het Amsterdamse Rialto in première. Dat was de start van een landelijk roulement met lezing (in

samenwerking met het Nederlands Instituut voor Film-educatie). Voor 2009 is besloten om geen voorjaarstour te organiseren, maar om in plaats daarvan in te zetten op een tour in de winter, als opmaat voor de 39ste editie van het festival.

Jaarlijks brengt het IFFR een aantal HBF-films uit op het eigen dvd-label Tiger Releases. In 2008 waren dat OPERA JAWA en ANTONIA. LA ANTENA, de openingsfilm van 2007, staat voor april 2009 op de rol. Dankzij een overeenkomst met Paromat wordt het aantal dvd-releases de komende twee jaar flink verhoogd. Jaarlijks komen er acht titels bij. In de eerste lichting zitten I AM FROM TITOV VELES, LOS HEREDEROS en RIVER PEOPLE. De Tiger Releases zijn behalve te huur ook te koop op diverse plaatsen in het land, en sinds kort ook in de eigen webshop op de festivalsite.

Het IFFR was destijds met tigeronline.nl een pionier op het gebied van digitale distributie. Na het sluiten van deze service, die om financiële en organisatorische redenen niet langer te handhaven was, werd gezocht naar een goed alternatief. Dat is gevonden in een samenwerking met distributeur Cinemien, die al ervaring had met een eigen *video on demand*-service: cinemalink.tv. Op die portal heeft het IFFR een eigen aanwezigheid, met vijftien Tiger Releases die daar tegen betaling bekeken of gekocht kunnen worden.

Met vertoning op televisie wil het IFFR de films een langer leven en meer kijkers bezorgen. De VPRO vertoont de winnaars van de VPRO Tiger Awards Competitie op het kleine scherm. De NPS vertoont ieder jaar een aantal HBF-ondersteunde films.

Claire Denis was de vierde en voorlopig laatste regisseur die centraal stond in het Meet the Maestro-project. Dit vierjarig project is een samenwerking van de provincie Zuid-Holland met het IFFR, Kunstgebouw en Zuid-Hollandse theaters. Het doel is stimulering van filmbezoek en verbetering van het filmklimaat in de provincie. Met haar veelzijdige en rijke oeuvre was Denis een mooie keuze. Haar film NENETTE ET BONI ging in de winter op tour door Zuid-Holland. Tijdens het festival ging haar nieuwste film 35 RHUMS in première, in aanwezigheid van de maestro zelf. Nu het project zijn looptijd heeft voltooid en de provincie stopt met de subsidie, wordt gekeken of Meet the Maestro toch gecontinueerd kan worden, bijvoorbeeld door subsidies op gemeentelijk niveau.

Kijkcijfers NPS

Kept and Dreamless 29.000
11 oktober 2008

La antena 13.000
21 januari 2009

Mutum 53.000
26 januari 2009

Wonderful Town 24.000
27 januari 2009

Forsaken Land 68.000
30 januari 2009

De Franse filmmaker Claire Denis en haar oeuvre stonden centraal in Meet the Maestro.

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Met een uitgebreid educatief programma bedient het IFFR verschillende jongeren-doelgroepen, van de kleintjes en scholieren tot studenten. Een taak die zich niet alleen in maar ook buiten de festivalperiode afspeelt. Met de educatieve activiteiten biedt het IFFR een alternatief voor de mainstream-cinema en de dominante massacultuur. Waar nodig ontwikkelt het festival zelf lesmateriaal. Het educatieve programma bereikte in totaal ruim 9.000 bezoekers.

Circa 2.000 leerlingen bezochten het festival: op een doordeweekse ochtend bezochten zij in het kader van Cultureel Kunstzinnige Vorming of de vakken Frans en Duits een voor hen speciaal geselecteerde film. Voor ckv waren dat publieksfavoriet SLUMDOG MILLIONAIRE en de Nederlandse BOLLYWOOD HERO, voor Frans het adolescentendrama FRANÇAISE en voor Duits het thrillerdrama JERICHOW. De voorstellingen werden ingeleid en ondersteund door speciaal ontwikkelde lesbrieven.

Leerlingen van de provincie Zuid-Holland ontdekten in het kader van het project Meet the Maestro in de aanloop naar het festival het oeuvre van de Franse cineaste Claire Denis. Tijdens het festival bezochten ze speciale schoolvoorstellingen van thematisch verwante films: GETTING MY BROTHER LAID en LES PETITS FRÈRES.

De naam van het evenement voor de allerkleinste festivalgangers is enigszins verwarrend. Op Kids Only, voor de leeftijd van acht tot twaalf jaar, zijn ouders namelijk ook

Quote

"De leerlingen waren bijna allemaal positief over de film, normaal zouden ze naar zo'n film niet toegaan, maar nu hadden ze over Duitse films een ander, veel positiever idee. Voor het vak Duits dus een echte opstecker!" Mevrouw Enter, docent Emmauscollege te Rotterdam

welkom. Samen zagen zij een aantal korte films. Terwijl de kinderen aansluitend met de muziekworkshop *Watch that Sound* aan de gang gingen, konden de ouders een festivalfilm bezoeken.

Een andere workshop die traditioneel tijdens het festival wordt georganiseerd is die van Digital Playground. Daarin maken leerlingen uit het voortgezet onderwijs een film van één minuut. De Nederlandse filmmakers Melanie van Dongen en Just Boon waren aanwezig om de workshop in te leiden en over hun werk te vertellen.

Er waren meer jonge regisseurs en scenaristen actief, in Hollywood in de Klas. De naam zegt eigenlijk al genoeg. Leerlingen van de bovenbouw van het basisonderwijs gaan daarin zelf aan de slag met de camera in de hoop op een Mini Tiger Award. De jury onder leiding van cabaretier Eric van Muiswinkel met actrice Carice van Houten en de bij de doelgroep populaire *Spangas*-acteurs Kimberley Klaver, Gaby Blaaser en Sebastian

Wie zei dat het IFFR geen glamour had? De première van het educatieve project Hollywood in de Klas had een hoog blingbling-gehalte.

De Nederlandse regisseur Eddy Terstall was een van de professionals die in de masterclass WR NXT jong, aanstormend talent een handje op weg hielp.

Onder schooltijd naar de film: middelbare scholieren bij de speciale schoolvoorstelling van Slumdog Millionaire.

Wulff bekeek meer dan 150 ingezonden filmpjes. Dit jaar deden er behalve Nederlandse scholen ook voor het eerst Belgische mee.

Het IFFR vervult ook een belangrijke platformfunctie voor filmprofessionals in spe. Voor velen betekent het festival het eerste contact met de internationale filmwereld. In Masterclass WR NXT, georganiseerd samen met het Nederlands Instituut voor Filmeducatie (NIF), kreeg jong en aanstormend talent feedback en tips van ervaren filmmakers: regisseur Eddy Terstall en scenarioschrijver Franky Ribbens uit Nederland en de Amerikaanse regisseur Kevin Jerome Everson. Studenten van de Nederlandse Film en Televisie Academie konden tijdens het festival in debat met een aantal voor een VPRO Tiger Award genomineerde regisseurs.

De MovieSquad is de jongste jury van het IFFR. Vijf kritische jongeren tussen de 16 en 19 jaar bekeken meer dan twintig geselecteerde films, en kozen daaruit SLUMDOG MILLIONAIRE als winnaar van de MovieSquad Rotterdam Award. MovieSquad is net als WR NXT en Rotterdam Film Course een activiteit in samenwerking met het NIF.

Quote

"De film Bollywood Hero was een goede keus. Veel cursisten waren wat huiverig omdat het om een Bollywoodfilm ging. Het verhaal en de beelden hebben echter een diepe indruk achter gelaten." Mevrouw Aitlhaj, docent Albeda College te Rotterdam

In de Rotterdam Film Course maken hbo- en wo-studenten in de maanden voorafgaand aan het festival in dertien filmtheaters kennis met thema's uit onafhankelijke cinema. Dit jaar sloot het thema aan bij het Signaonderdeel *Hungry Ghosts*. Het programma bestond uit lezingen, de vertoning van NANG NAK (Nonzee Nimbutr), BOX (Miike Takashi) en SHUTTER (Banjong Pisanthanakun, Parkpoom Wongpoom). Tijdens het festival konden de deelnemers gratis naar een speciale vertoning van het horrorvierluik 4BIA.

I of the Tiger

première dinsdag 27 januari
Peng Tao wil in *Floating in Memory* eerlijk zijn over het hedendaagse China. De film draait om de relatie tussen een zeventienjarig meisje en wat we in Nederland een lover-boy zouden noemen.

“Het verhaal is eigenlijk heel simpel: jongen ontmoet meisje. Ze hebben een bijzondere ontmoeting, die leidt tot een ongewone ervaring. De film draait om de pijn en de verharding van de Chinese jeugd.”
Eerste keer: “Mijn debuut *Little Moth* was veel meer gericht op het verhaal. Nu focus ik voor het eerst op de psychologische ontwikkeling van de karakters. Tegelijkertijd stelde ik mezelf tijdens het filmen af en toe de vraag of het überhaupt mogelijk was in hun hoofden te kruipen, en nam zo een stap terug. Dat gaf het materiaal een soort vervreemdend, afstandelijk effect. Dat is heel sterk gerelateerd aan de houding van de hedendaagse Chinese jeugd. Ze zijn eigenlijk meer toeschouwer dan deelnemer.”

I of the Tiger

première maandag 26 januari
De Iraanse regisseur Ramtin Lavafipour was op het strand getuige van een smokkelzaak. De gebeurtenis zette hem op het spoor van de sociaal-realistische stijl voor zijn speelfilmdebuut *Be Calm and Count to Seven*.

“De film gaat over mensen die aan zee op het juiste getij wachten. Een tienerjongen in een afgelegen, armoedig vissersdorpje raakt betrokken bij smokkel van goederen en mensen. Eigenlijk is het onmogelijk om het verhaal in een paar zinnen samen te vatten. Het verzinnen van een titel en een synopsis zijn altijd een lijdensweg voor mij. Het is zelfs moeilijker dan het bedenken van een naam voor een kind.”
Eerste keer: “Ik heb alles zelf gedaan: regie, scenario, montage, productie. Het was een voorwaarde om onafhankelijk van geld en politiek te kunnen werken, en een eerlijke, oprechte film te kunnen maken.”

Het IFFR was ook dit jaar weer het grootste culturele entreeheffende publieksevent van Nederland. In totaal registreerde het festival 341.000 bezoeken aan de films, tentoonstellingen, liveoptredens en evenementen.

Dat getal is inclusief de 8.000 film liefhebbers die zondag 1 februari 2009 de uitverkochte Volkskrantdag bezochten. Dat het aantal bezoeken lager is uitgevallen dan de vorige editie (355.000) kan zijn verklaring vinden in het feit dat het festival deze editie minder (live)evenementen en exposities kende als gevolg van bezuinigingen. Bovendien ontving het festival door de kredietcrisis minder internationale gasten. Het aantal bezoeken aan filmvoorstellingen is op hetzelfde niveau gebleven als voorgaand jaar.

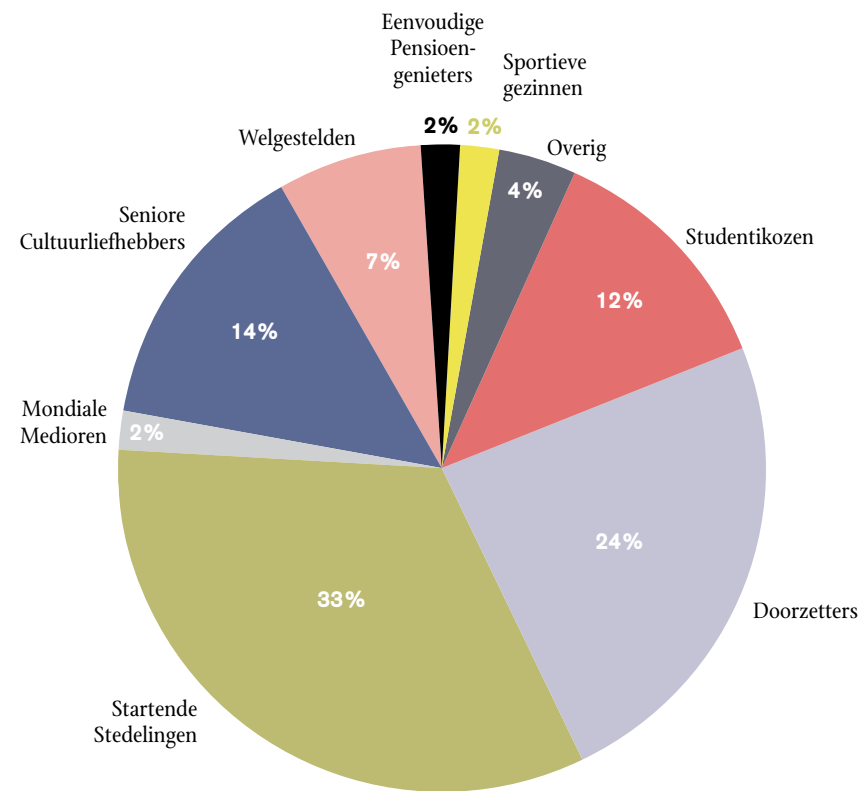
Tijdens het festival is een geografisch en lifestyle-profielonderzoek op basis van MOSAIC naar de publieksgroepen uitgevoerd. Niet alleen om te weten wie het publiek vormen, maar ook om in de toekomst nieuwe groepen te benaderen en bezoekers aan zich te binden. Het publiek van IFFR bestaat uit jonge huishoudens met lage inkomens en daarnaast uit gezinnen, 'medioren' en senioren van gemiddelde tot hoge welstand. Vooral de jongere leeftijdsgroepen (18-25 en 25-35 jaar) komen veel voor onder de bezoekers. 88% van de online kaartkopers en 87% van de steekproef van bezoekers woont binnen de Randstad. 49% van de online kaartkopers en 56% van de steekproef van bezoekers woont in een gebied met een straal van ongeveer vijftien kilometer rondom Rotterdam.

De bezoekers van IFFR zijn ingedeeld in de Rotterdamse cultuursegmenten die zijn gebaseerd op onderzoeken naar cultuurparticipatie en vrijetijdsparticipatie onder Rotterdammers. Zowel onder de steekproef als onder de online kaartkopers zijn Startende Stedelingen het grootste segment, gevolgd door Doorzetters en Seniore Cultuurliefhebbers. De Studentikozen nemen een belangrijke vierde plaats in. *Startende Stedelingen* zijn tussen de 25 en 35 jaar oud en hechten aan een comfortabel leven, keuzevrijheid, opwinding, plezier en bekwaamheid. Cultuurparticipatie is voor hen een vanzelfsprekend onderdeel van hun leven en zij bezoeken een zeer divers cultureel aanbod in Rotterdam.

Om de diverse doelgroepen – van publiek tot professionals – zo goed mogelijk te bereiken en te informeren brengt het IFFR tal van publicaties uit. De kloeke catalogus heet in de wandelgangen ook wel 'de festivalbijbel' en had een oplage van 4.500 exemplaren. Het publiek werd met een festivalmagazine (oplage 125.000 exemplaren) warm gemaakt en met de Volkskrantbijlage (oplage 355.000) geïnformeerd over het volledige programma, met de bekende handige AZ'jes. Voor de professionals was er de Engelstalige Programme Guide (oplage 3.000) en de Industry Manual (oplage 3.500). Tijdens het festival bleven bezoekers op de hoogte van alles wat er zich afspeelde door middel van de dagelijkse Daily Tiger (oplage 11.000), die voor de internationale gasten ook een Engelstalig katern had.

Doorzetters hebben een zekere levenswijsheid doordat zij het niet altijd makkelijk hebben. Zij zijn veelal tussen de 25 en 35 jaar oud. Zij bezoeken veel van de Rotterdamse (zomer)festivals, maar bezoeken weinig van het overige culturele aanbod in de stad. *Seniore Cultuurliefhebbers* zijn levensgenieters van veelal vijftig jaar en ouder en hebben een brede belangstelling waarin algemene ontwikkeling centraal staat. Zij bezoeken veel van het culturele aanbod in Rotterdam en zijn vooral geïnteresseerd in toneel, klassieke muziek en opera. *Studentikozen* houden van opwinding en zijn gehecht aan hun onafhankelijkheid. De meesten van hen zijn tussen de achttien en 25 jaar. Hun culturele smaak is nog in ontwikkeling.

Verdeling Rotterdamse cultuursegmenten steekproef IFFR 2009

Conclusie

Het IFFR trekt een jong publiek. Daar zijn ook mogelijkheden om groei te realiseren.

Festivalwebsite

Het festival ontvangt ook digitale bezoekers, op de website filmfestivalrotterdam.com. Dit jaar registreerde het festival 292.000 unieke bezoekers, die tijdens de festivalperiode 2,6 miljoen pagina's opvroegen. Opvallend was de stijging in nieuwe bezoekers: 43%. De bezoekersspiek zat een week voor de start van het festival, toen het volledige programma online gepubliceerd werd. De bezoekers konden zich ook op de site registreren en meningen en opmerkingen over de geconsumeerde films achterlaten.

Belangrijkste nieuwe aanwinst was de integratie van bewegend beeld op de site. Er werden zo'n vijftig trailers vertoond, maar ook korte films en tijdens het festival gemaakte registraties van de dagelijkse talkshow Headquarters. In totaal bekeken 37.333 kijkers bijna 73.000 video's. Het best bekeken waren de festivaltrailer (8.540 keer bekeken) en de (Tiger Award) filmtrailers. Voor de een uur durende talkshows die integraal op de site verschenen had niet elke surfer het geduld: de best bekeken Headquarters oogstte 240 views.

BEZOEKERS

Met de komst van een nieuw beeldmerk was ook de hele merchandiselijn compleet vernieuwd. De tijgerartikelen waren te koop in een speciale merchandiseshop in de Doelen en in de webshop.

BEZOEKERS

Deelnemers luisteren aandachtig tijdens Walk 'n' Talk bij een videoscherm metrohalte Beursplein Rotterdam.

De dagkrant Daily Tiger blijkt de ideale tijddoder voor festivalbezoekers in de rij voor de kassa's in de Doelen.

De Kleine Zaal van de Rotterdamse Schouwburg was 's avonds het speelterrein van wisselende gast-dj's. Hier brengt Femke D, beter bekend als My Little Soundsystem, de festivalbezoekers in beweging.

Column Actueel verleden

COMMUNICATION

Het is voor ons heuglijk dat, met de nieuwe, in vele opzichten geslaagde nieuwe programmaopzet, tenminste één 'oud' programmaonderdeel gehandhaafd is gebleven, Cinema Regained. Het werd in 2003 in het leven geroepen om tijdens het festival structureel aandacht te kunnen besteden aan cinefilie en filmgeschiedenis, in het bijzonder de actualiteit van het verleden; want ook revivals en nieuwe prints van filmklassiekers hebben in de internationale festivalagenda hun momentum. Met onze retrospectieven en diverse themaprogramma's (waarvan First Things First de meest uitgesproken cinefiele was) besteedt Rotterdam terecht veel aandacht aan de – vaak recente en desondanks snel vergeten – pareltjes en rafelrandjes van de cinema. Hiernaast blijft Regained een onmisbaar instrument om in deze paradoxale tijd van vergetelheid en alomtegenwoordige informatie een zorgvuldig aanbod van cineastenportretten, bescheiden filmgeschiedenis en onterecht vergeten meesterwerken te geven. Zo maakte Martin van Koolhoven enkele weken terug in *De Wereld Draait*

Door reclame voor de dvd-release van NOT QUITE HOLLYWOOD, een achtbaanrit door de Australische exploitatiefilm van de jaren zeventig en tachtig. Zou hij deze film hebben leren kennen zonder de vertoning op het IFFR? In een soort veertigjarige viering van de nasleep van de Japanse studentenopstanden eind jaren zestig vertoonden we twee unieke, subversieve en radicale speelfilms, door het Japanse STANCE Company in nieuwe prints aangeleverd. En wie had hier in het Westen ooit kennisgenomen van de unieke bijdrage die de Russische *director of photography* Georgi Rerberg leverde aan het hoogstaande filmoeuvre van Tarkovski? Het is spijtig dat Andi Niessner relatief weinig bezoekers kreeg voor zijn intieme portret van festivalroutiné Herbert Achternbusch, maar zij die kwamen, bleven geboeid kijken. En dit zijn zomaar wat voorbeelden van de waaier die Regained wil zijn.

Erwin Houtenbrink, IFFR-programmeur

Column Size matters

Tien dagen per jaar wordt voor de vaste festivalmedewerkers het gebrek aan kantoorruimte gecompenseerd door een kortstondige weelde. Wanneer het festival losbarst, wordt de stad even 'van ons.' Het IFFR beschikt nauwelijks over een eigen infrastructuur, maar de locatie Rotterdam biedt een zee aan mogelijkheden. Dankzij de vele partnerships met culturele instellingen, is het voor het festival mogelijk om tot ver buiten de lijntjes van de traditionele cinema te kleuren en ook installaties, liveperformances en publieke interventies te presenteren. Die vele goede burens betekenen een zegen voor het festival. Musea, galleries, maar ook de eigenaars van de hoogste flatgebouwen stellen zich gastvrij op als het om bijzondere IFFR-projecten gaat. De blikvangers van het Size Matters-programma dit jaar werden geprojecteerd op enorme schermen die tijdelijk werden aangebracht op drie van de hoogste gebouwen in de omgeving van het festival.

Maar ook de diversiteit aan projectiezones, met telkens andere types filmschermen is een niet te onderschatten rijkdom. Van uiterst intiem tot spectaculair groot, van mooi rechthoekig tot panoramisch breed: voor elke type film is er wel één schermformaat dat de beelden het beste tot hun recht laat komen. Elke programmeur beseft dat, en zoekt per filmtitel naar de zaal waarvan de grootte van het projectievlak in een geschikte verhouding staat tot het aantal zitjes in de zaal. Avant-gardefilms komen dan ook snel in de intiemere zaaltjes terecht, maar het Size Matters-programma kreeg één avond lang het grootste doek waarover het festival beschikt: Pathé 1. De *Super Size Shorts*-extravaganza liet het publiek verbluft achter. Nu is er geen weg meer terug: ook experimentele korte films verdienen de onbescheiden weelde van een 24-meter breed scherm!

Edwin Carels, IFFR-programmeur

De sterke reputatie van het IFFR als vernieuwend en innovatief festival vertaalt zich in een grote internationale nieuwswaarde. Het IFFR ís en maakt nieuws, in de oude en nieuwe media over de gehele wereld. Honderden journalisten streken dit jaar in Rotterdam neer om verslag te doen.

Het mediabeleid richt zich op het genereren van vrije publiciteit en aandacht van alle soorten media. De uitvoering van het beleid ligt bij het IFFR Press Office (vier personen) plus de Press Desk (zeven personen, alleen tijdens het festival). Als groot evenement staat het IFFR in de belangstelling van Nederlandse media. In het buitenland heeft het IFFR bij filmvakbladen, kwaliteitskranten, internationale filmmagazines en nationale filmaandbladen een hoog aanzien. Inclusief de buitenlandse verslaggeving behoort het IFFR tot de best gecoverde Nederlandse evenementen en fungeert als zodanig als sterke promotor van het Nederlandse en Rotterdamse cultuurbeleid in Europa, het Midden-Oosten, Noord- en Latijns-Amerika en Azië. Het zwaartepunt van de activiteiten ligt uiteraard net voor en in de festivalperiode, maar ook door het jaar heen is het festival een bron van nieuws, bijvoorbeeld dankzij berichten gerelateerd aan HBF- en CineMart-activiteiten. Berichten in de vakbladen worden gecoördineerd met het international marketingbeleid (plaatsing advertenties, internationale aanwezigheid van IFFR-delegaties, IFFR-cocktails op buitenlandse festivals). Vanaf oktober richt de internationale mediacampagne zich op het informeren van de circa 1.200 buitenlandse perscontacten over het naderde festival. Belangrijke berichten als CineMart-selecties, competitiefilms en een premiërelijst verschijnen in de belangrijkste vakbladen *Variety* en *Screen International*. Met deze beide magazines is nauw samengewerkt voor speciale IFFR 2009-pagina's in de uitgaves van half januari 2009. Deze campagne en berichtgeving sluiten nauw aan bij de cruciale late selectieperiode waarin de nieuwste films binnengehaald worden. De timing van deze berichtgeving is van belang in de weken waarin de accreditatie-uitnodigingen vanuit CineMart, gasten- en persafdeling worden verzonden. De inspanningen op nationaal vlak resulteerden in een grote hoeveelheid vooraankondigingen met filmtips, speciale bijlagen en filmpagina's in dag-, week- en maandbladen. De speciale aandacht die is besteed aan de online media-aanwezigheid heeft geleid tot een toegenomen aantal online artikelen en aankondigingen. De

informatievoorziening werd verder geautomatiseerd. Via een uploadtool konden filmmakers zelf hun (beeld)bestanden in de festivaldatabase plaatsen, en voor het eerst dit jaar ook bewegend beeld zoals trailers. Vandaar is de informatie beschikbaar voor alle afdelingen en eenvoudig beschikbaar te stellen voor externe belangstellenden zoals pers. In de aanloop naar het festival organiseert de persafdeling zes dagen persvoorstellingen, drie in december en drie in januari. Daarin zijn in totaal 25 lange en korte films aan de Nederlandse pers vertoond. In december vond de traditionele persconferentie met een uiteenzetting van het programma plaats.

Mediacampagne tijdens het festival

Voor de opening van het festival concentreerde de actieve persbenadering zich op media-aandacht voor de Urban Screens en voor de grote delegatie (waaronder enkele bekenden uit de tv-serie *The Sopranos*) van openingsfilm *THE HUNGRY GHOSTS*. Beiden kregen flink veel aandacht via nieuwsfoto's en televisiejournaals. Tijdens het festival richtten Press Office en Press Desk zich met een persoonlijke, actieve benadering op het informeren over festivalfilms en -evenementen, het verstrekken van publiciteitsmaterialen, en het regelen van interviews met prominenten en gasten. Het aantal buitenlandse journalisten dat het festival bezocht stond door de economische crisis onder druk. Er waren veel *last minute*-afzeggingen omdat journalisten uiteindelijk van hun eigen medium geen budget kregen om te reizen. Bovendien hebben gedrukte media zowel in binnen- als buitenland last van dalende oplagen en advertentie-inkomsten. Het gevolg is bezuinigingen in de redactionele ruimte voor kunst en cultuur en dat vaker wordt gekozen voor artikelen over bekende namen en sterren. Uiteindelijk bezochten 349 journalisten het festival, ruim honderd minder dan de vorige editie. Tijdens het festival zijn er dagelijks Press & Industry Screenings; gegevens over de bezoekers gaan de volgende dag naar de betrokken producent of sales agent.

IFFR Trainee Project for Young Film Critics

Nu wereldwijd de filmkritiek onder druk staat wint het project voor talentontwikkeling van jonge filmcritici alleen maar aan belang. Veel ervaren en ook jonge filmcritici worden wegbezuinigd bij kranten en magazines die in problemen komen door dalende oplages en advertentie-inkomsten. Afnemende redactionele ruimte gaat vaker naar bekende namen dan naar nog onbekende filmmakers, buitenlandse filmfestivals of

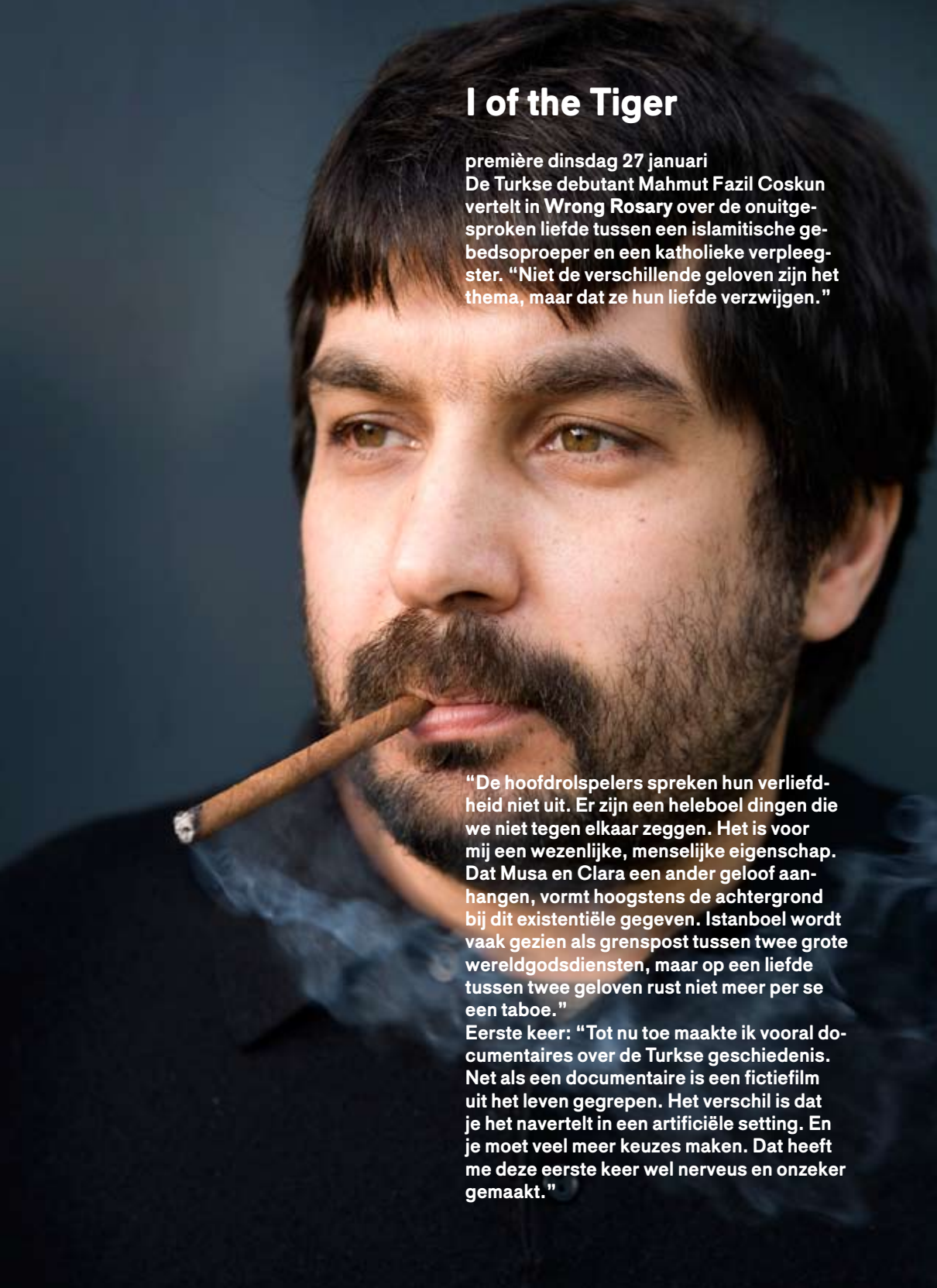
gedegen, diepgravende filmanalyse of -recensies. Steeds minder journalisten krijgen gelegenheid naar filmfestivals buiten het eigen land te reizen. De online filmkritiek groeit, maar ontbeert soms redactionele sturing en kwaliteitscontrole.

Het IFFR organiseert sinds 1998 het IFFR Trainee Project for Young Film Critics. In de overtuiging dat deskundige filmkritiek een onlosmakelijk en noodzakelijk deel uitmaakt van een levendig (onafhankelijk) filmklimaat, biedt het festival jaarlijks zes buitenlandse critici onder dertig jaar hun eerste buitenlandse filmfestivalervaring. Kennisname van de cinema die het IFFR vertoont, talentontwikkelingen en netwerken staan centraal in een druk traineeprogramma met onder meer deelname aan de FIPRESCI-jury, een focus op een deel van het festival, berichtgeving op de festivalwebsite en in de *Daily Tiger*, expert meetings (dit jaar met Howard Feinstein, Ed Law-

renson en Dana Linssen) en verslaggeving voor de eigen media. Dit jaar waren zes jonge filmcritici uit de VS, Italië, Spanje, Brazilië, Filippijnen en Bulgarije geselecteerd uit een toegenomen aantal aanmeldingen.

Zes jonge filmcritici kregen in het Trainee Project for Young Film Critics op het IFFR hun eerste buitenlandervaring. Van links naar rechts: Gaetano Maiorino (Italië), Paula Ruiz (Spanje), begeleider Gert-Jan Bleeker, Phil Dy (Filippijnen), Yoana Pavlova (Bulgarije), Camila Moraes (Brazilië) en Brandon Harris (VS).

A close-up portrait of Mahmut Fazil Coskun, a man with dark hair and a beard, looking slightly to the left. He is holding a cigar in his mouth.

I of the Tiger

première dinsdag 27 januari
De Turkse debutant Mahmut Fazil Coskun vertelt in *Wrong Rosary* over de onuitgesproken liefde tussen een islamitische gebedsoproeper en een katholieke verpleegster. "Niet de verschillende geloven zijn het thema, maar dat ze hun liefde verzwijgen."

"De hoofdrolspelers spreken hun verliefdheid niet uit. Er zijn een heleboel dingen die we niet tegen elkaar zeggen. Het is voor mij een wezenlijke, menselijke eigenschap. Dat Musa en Clara een ander geloof aanhangen, vormt hoogstens de achtergrond bij dit existentiële gegeven. Istanboel wordt vaak gezien als grenspost tussen twee grote wereldgodsdiensten, maar op een liefde tussen twee geloven rust niet meer per se een taboe."

Eerste keer: "Tot nu toe maakte ik vooral documentaires over de Turkse geschiedenis. Net als een documentaire is een fictiefilm uit het leven gegrepen. Het verschil is dat je het navertelt in een artificiële setting. En je moet veel meer keuzes maken. Dat heeft me deze eerste keer wel nerveus en onzeker gemaakt."

A portrait of Caspar Pfaundler, a man with glasses, wearing a red shirt and a dark jacket, looking directly at the camera.

I of the Tiger

première woensdag 28 januari
De filosofische auteursfilm *Schottentor* vangt op een station in Wenen mensen en hun gedachten. Het kostte Caspar Pfaundler vijf jaar zijn film te realiseren.

"*Schottentor* is een fragiele film voor fragiele mensen over de relatie met jezelf. Over proberen je thuis te voelen bij jezelf. Bijna iedereen wordt door het dagelijks leven gedwongen zijn eigen ik op te geven." Eerste keer: "Ik ben bijna vijftig en heb altijd in de filmwereld gewerkt. Maar ik ben geen makkelijk mens. Ik doe geen creatieve concessies en werk nooit commercieel. Ik schrijf boeken, maak shorts, documentaires en dit is mijn tweede speelfilm. Het mooie van ouder worden is dat je niet het gevoel hebt dat je voorbeelden in anderen moet zoeken. Niemand had deze film op deze manier kunnen maken, hij is heel persoonlijk."

Dankzij vereende krachten, een intensieve fondsenwerving en een aangescherpt budgetbeheer heeft Stichting Filmfestival Rotterdam het financiële boekjaar 2008-2009 afgesloten met een positief resultaat van € 129.354.

Door de negatieve exploitatieresultaten van de afgelopen jaren was het IFFR op zijn reserves ingeteerd. Het was daarom van groot belang om in 2008-2009 een positief exploitatieresultaat te realiseren, ook om de cultuurplanperiode 2005-2008 met zwarte cijfers te kunnen afronden. In dit streven is de directie geslaagd. Dankzij bezuinigingsmaatregelen en aangescherpt budgetbeheer in combinatie met intensieve sponsor- en fondsenwerving kon dit verslagjaar met een positief exploitatiesaldo worden afgesloten.

Gelukkig heeft de inhoud van het filmprogramma daar amper onder te lijden gehad. De bezuiniging is vooral gerealiseerd op posten als beheerslasten en hospitality. Het publiek heeft daar weinig van gemerkt, wel onze (inter)nationale gasten en (tijdelijke) medewerkers die we minder faciliteiten konden bieden dan voorheen. Dit is een ontwikkeling die enige zorgen baart; voor de internationale positie van het festival is het van belang gastvrijheid en internationale pr op peil te houden, maar door de autonome kostenstijgingen van hotelaccommodaties en vliegreizen in combinatie met gelijkblijvende subsidie is dit niet mogelijk. Op het gebied

van accommodatiehuur en (film)techniek, traditioneel ook twee forse maar onvermijdelijke kostenposten op de begroting, kampt het IFFR eveneens met autonome kostenstijgingen. De financiële situatie noopte om noodzakelijke investeringen op het gebied van ICT en kantoorhuisvesting op te schorten.

Dankzij meerjarige sponsorovereenkomsten ondervond het IFFR voor de editie van 2009 nog geen directe gevolgen van de kredietcrisis. Nu het contract met enkele hoofdsponsors afloopt, ziet de directie zich komend jaar voor de opgave gesteld nieuwe hoofdsponsors en partners te vinden om de kwaliteit en omvang van het festival op niveau te houden. Wat betreft de recette uit kaartverkoop en de horeca-inkomsten wist het IFFR de afgelopen festivaleditie een lichte stijging te realiseren.

Al met al kan het IFFR in financieel opzicht terugzien op een lastig jaar maar wel met bevredigend resultaat. Daardoor kan het festival de cultuurplanperiode 2009-2012 zonder schulden of tekorten ingaan. De grote afhankelijkheid van fondsen, sponsorbijdragen en eigen inkomsten – bijna tweederde van de festivalbegroting – zal ook in komende jaren zware inspanningen vergen met betrekking tot aanvullende financiering.

De stelling

Elke dag op filmfestivalrotterdam.com een nieuwe vraag, en elke dag in de Daily Tiger de uitslag.
Ik ga het liefst naar

Jong talent

39%

Maestro's

23%

Hungry Ghosts

12%

De afterparties

26%

Natuurlijk, de festivallocaties liggen op loopafstand. Maar wie heel relaxed heen en weer wilde pendelen kon dit jaar dankzij KPN ook gebruik maken van speciale TukTuks.

Voor de leden van de Tiger Business Lounge, de zakenvriendenclub van het IFFR, is het festival een uitgelezen kans om met elkaar in contact te komen en in een ongedwongen atmosfeer zaken te doen.

SPONSORING EN SUBSIDIES

Voor het IFFR is steun van het bedrijfsleven van vitaal belang, niet alleen vanwege het maatschappelijk draagvlak dat daarmee tot uitdrukking komt maar ook omdat zonder die steun een grootschalig en kwalitatief hoogwaardig festival als het IFFR niet georganiseerd zou kunnen worden. Gelukkig blijkt het IFFR voor bedrijven een interessante partner. Dat is niet alleen omdat het festival de mogelijkheid biedt een merk of producten te profileren onder de naar schatting 100.000 unieke bezoekers. Ook de deelname aan landelijke en internationale mediacampagnes betekent dat sponsors profiteren van de immense media-aandacht.

Ook de 38ste editie kende op sponsorvlak een aantal succesvolle partnerships. Het letterlijk meest in het oog springende hiervan was het Urban Screens-project. Dit drietal megagrote filmprojecties op toonaangevende Rotterdamse gebouwen in het centrum van

Rotterdam trok veel bekijks. Als 'projectieschermen' deden het Robeco-hoofdkantoor op de Coolsingel, het Nationale Nederlanden-gebouw ofwel de Delftse Poort aan het Weena, en de Hofpoort op het Hofplein dienst. Dit unieke project kwam mede tot stand dankzij financiële bijdragen van onder andere het OBR, Nationale Nederlanden en Robeco en met hulp van Chief Marketing Office Rotterdam.

Hoofdsponsors

De 38ste editie kende vier hoofdsponsors: de Volkskrant, VPRO, KPN en Robeco. Met een samenwerking van 28 jaar mag de Volkskrant inmiddels onlosmakelijk verbonden heten met het festival. Die samenwerking is letterlijk af te lezen aan de speciale programmakrant, die als bijlage in een oplage van 355.000 bij het Kunsten Cultuurkatern de week voorafgaand aan de start van het festival is bijgevoegd. Daarvan neemt de redactie van de Volkskrant het eerste deel voor haar rekening met een onafhankelijke inhoud, terwijl het IFFR de tweede helft vult met alle programma- en service-informatie. De

De 8.000 bezoekers van de Volkskrantdag hoeven niet te puzzelen op het programma, dat is al voor ze samengesteld uit de publieksfavorieten. Maar met zeventig verschillende routes is het natuurlijk wel even goed in de gaten houden wat de volgende zaal is. Een speciale dagkrant voorkomt verdwalen.

SPONSORING EN SUBSIDIES

Volkskrantdag luidt traditioneel het festival uit. Ook een traditie is dat deze marathondag, waarop 8.000 lezers een aantal publieksfavorieten op rij zien, al weken van te voren uitverkocht was. De Volkskrant was zelfs aanwezig in het donker. Inhakend op het Hungry Ghosts-thema werden speciale buttons met knipperlichtje uitgedeeld als elektronische variant op het boze oog. Het meerjarig contract met de VPRO liep vorig jaar af maar wederzijds bestaat de intentie om opnieuw een meerjarig partnership aan te gaan. De VPRO Tiger Awards-ceremonie werd in een nieuw jasje gestoken. De internationale relevantie werd vorig jaar al vergroot door het prijzengeld per winnaar naar € 15.000 op te schroeven. Dit jaar werd de ceremonie opgewaardeerd en was de prijsuitreiking in stijl, in de Grote Zaal van de Schouwburg. De drie VPRO Tiger Awards gingen naar het Iraanse BE CALM AND COUNT TO SEVEN, het Zuid-Koreaanse BREATHLESS en het Turkse WRONG ROSARY. De organisatie van de VPRO Preview- en Discovery-dag gebeurde in nauw overleg met de VPRO. Daarin kregen VPRO-leden een speciale selectie te zien uit

het programma, onder andere van films die nog geen Nederlandse distributeur hadden. Op de laatste vrijdag van het festival vond de VPRO Tigerdag plaats, met daarin een aantal van de genomineerde films. Tijdens het festival organiseerde de VPRO een aantal keren live-uitzendingen met gastheer Twan Huys onder de titel *Festivaljournaal*.

Cinema.nl, het gezamenlijke project van de Volkskrant en VPRO, was opnieuw een halszaak. Het logo stond op de 9.000 lanyards die aan alle gasten, medewerkers en vrijwilligers was uitgereikt. In de gezamenlijke stand in de Expohal van de Doelen kon het publiek dvd's kopen en lid worden. Op internet besteedde Cinema.nl ruim aandacht aan het IFFR, en speciaal voor het festival maakte men ook een routeplanner: een minimagazine met plattegrond en filmtips. Hoofdsponsor Robeco zorgde met de Robeco Filmclub voor de aftrap, want ruim voordat de vertoning van THE HUNGRY GHOSTS op woensdagavond het festival opende zaten Robeco-klienten samen met reguliere festivalbezoekers

Even uitblazen, op adem komen of bijpraten in het stijlvol ingerichte Robeco Filmcafé.

kers al in de zaal. Zij kregen zes door een internetstemming bepaalde publiekslievelingen van vorig jaar te zien. Presentatoren René Mioch en Sjoerd Oortmerssen speelden voor gastheer en testten de filmkennis met een filmquiz. De foyer van de Rotterdamse Schouwburg staat gedurende het festival beter bekend als het Robeco Filmcafé. Een ontwerp bureau zorgde voor perfecte uitstraling en aankleding, waarbij de populaire zitzakken uiteraard niet ontbraken.

De KPN profileerde zich dit jaar nog duidelijker als de publiekspartner. Zo ging de KPN Publieksprijs (€ 7.500) naar de onbetwiste publieksfavoriet SLUMDOG MILLIONAIRE. De KPN zette ook een aantal publieksgerichte services in. Met de zogenaamde Tijgerband, gratis te verkrijgen online en op locatie, kon publiek zich laten vervoeren in TukTuks. Belangstellenden konden via dagelijkse Last Minute Tickets SMS Alerts op de hoogte blijven van de nog beschikbare tickets van die dag. Bij de zaaluitgangen doken *Get Clipped*-camerateams op, die

De stelling

Elke dag op filmfestivalrotterdam.com een nieuwe vraag, en elke dag in de Daily Tiger de uitslag.

Welke Urban Screen-film zou op uw huis geprojecteerd mogen worden?

Nanouk Leopold en Daan Emmen

29%

Guy Maddin en Isabella Rossellini

49%

Carlos Reygadas

22%

De VPRO had ook nagedacht over de Size Matters-stelling en exploiteerde de Kleinste Bioscoop van Nederland. Hier ziet u een volle zaal.

bezoekers naar hun eerste reactie vroegen. Deze video's waren onder meer op een speciale website te zien. Deze publieksrecensies in beeld en geluid bleken een perfecte aansluiting op het naamssponsorschap van de Publieksprijs.

Overige sponsors

Voor het tweede jaar was er een succesvol horecapartnership met bierbrouwer Heineken, die het publiek trakteerde op kwaliteitsbier Brand op de tap en speciaal-bieren in fles, waaronder uiteraard Tiger Beer. Sixt levert al bijna een decennium een compleet wagenpark voor het festival. Ook dit jaar kregen de auto's een speciaal op het festival afgestemde bestickering. FedEx was dit jaar voor de tweede maal officieel partner van het IFFR. De door FedEx beschikbaar gestelde software en mankracht maakte het ingewikkelde proces van internationale verzendingen een stuk eenvoudiger en financieel dragelijker.

Behalve aan bovengenoemde (hoofd)sponsors is het festival ook buitengewoon veel dank verschuldigd aan Houthoff Buruma voor onder andere de juridische steun en CBS Outdoor en JCDecaux voor de outdoor campagne en Lev Pictures en La Marque voor de geslaagde festivaltrailer en alle overige bedrijven die het festival financiële of andere middelen ter beschikking stelde, zoals Pathé, Flashlight, MK2, en Argos Oil.

De Tiger Business Lounge is de zakenvriendenclub van bedrijven die het IFFR een warm hart toedragen en er daadwerkelijk bij betrokken zijn. Al maanden voor het festival kregen de leden in de Kunsthal een preview op het festival voorgeschoteld. Naast de netwerkfunctie is een veelgehoorde secundaire reden om lid te worden de mogelijkheid tot het organiseren van een relatieavond tijdens het festival. De TBL onderging een paar 'personele' wijzigingen: voorzitter van de Raad van Advies Wim Pijbes droeg zijn functie over aan Jacob van der Goot. In lijn met de wijzigingen op het Stadhuis droeg oud-burgemeester Ivo Opstelten de fakkel van zijn TBL-ambassadeurschap over aan Ahmed Aboutaleb. Op een druk bezochte TBL-avond tijdens het festival gaf de kersverse burgemeester blijk van zijn betrokkenheid in een enthousiasmerende speech. Ook de filmprimeur van SLUMDOG MILLIONAIRE en de culinaire hoogstandjes van Ron Blaauw droegen bij in het succes. Dat het festival een geweldig platform tot relatiemarketing biedt is

veel partners niet ontgaan. Enkele tientallen relatieavonden werden gerealiseerd voor groepen van tien tot 500 personen. De Lions Club had een eigen arrangement en reikte in besloten sfeer de Lions Award uit aan FRANÇAISE, Hivos hield een relatie-event voor een paar honderd man en het festival was trots ruimte te kunnen bieden aan het Alumni Event van Houthoff Buruma.

Subsidiënten

Het IFFR wordt structureel gesubsidieerd door de Gemeente Rotterdam en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Daarnaast ontving het festival incidentele subsidies van verschillende fondsen en instellingen. Het Nederlands Fonds voor de Film leverde vanuit de HGIS-Cultuurmiddelen een bijdrage aan de projecten Size Matters en Hungry Ghosts, samen met de Mondriaan Stichting en het VSBfonds. De Stichting ter verbetering van Volkskracht deed een schenking ten behoeve van het project Urban Screens. Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam verleende subsidie aan het festival ten behoeve van de uitvoering van de inhoudelijke verbreding van het IFFR en de verbetering van lokale en (inter)nationale bekendheid en zichtbaarheid. Prins Bernhard Cultuurfonds heeft een bijdrage geleverd aan het Signals-onderdeel Young Turkish Cinema. Dit programmaonderdeel werd ook enthousiast gesteund door het Turks Verkeersbureau en de Turkse Ambassade in Nederland. Rotterdam Festivals leverde traditiegetrouw een bijdrage voor de officiële opening van het festival. Provincie Zuid-Holland was voor de vierde maal partner in het succesvolle project Meet the Maestro.

Het getal

1483

Het aantal mensen dat zich via tijgerband.nl heeft geregistreerd voor de gratis TukTuk-service van KPN. De acht overdekte scooters maken samen ruim driehonderd ritjes per dag.

Urban Screen

Close-Up van Nanouk Leopold en Daan Emmen, de Hofpoort, Hofplein
Drie bekende 'Rotterdamse' regisseurs maakte voor Urban Screens een film die meer dan levensgroot op een gezichtbepalend gebouw in de binnenstad werd geprojecteerd.

Het idee van Nanouk Leopolds project **Close-Up** is bedrieglijk simpel: de gezichten van drie mensen worden in close-up gefilmd, en deze shots worden gecombineerd tot een film van ruim zes uur. "De manier waarop iemand naar deze films kijkt is zo anders als een normale bioscoopsetting, waar ik als regisseur weet dat ik anderhalf uur lang de aandacht van de toeschouwer heb. Hier zien voorbijgangers steeds maar een flard van het geheel. De kijkers beslissen welke stukjes ze zien en hoe lang ze er naar kijken, en dus ook wat er in hun hoofden achterblijft als film."

I of the Tiger

première donderdag 29 januari
Turistas vertelt over de twijfels van de bijna
veertigjarige Carla, die na een ruzie met
haar man terecht komt in een Chileens
nationaal park.

Regisseuse Alicia Scherson: "Ik vind het
moeilijk mijn film samen te vatten, omdat er
twee verhalen in zitten. Ik was dan ook heel
blij met de beschrijving die in de program-
makrant stond: 'dertiger Carla die in een
Chileens natuurreservaat ontdekt dat de
wetten van de natuur net zo verwarrend kun-
nen zijn als die van de stad.'
Eerste keer: "Het is de eerste keer dat ik
in de natuur heb gedraaid. Ik wilde David
Attenborough-achtige opnamen, maar dan
wel met acteurs erin. Dat viel niet mee. Je
moet veel geduld hebben om dieren te fil-
men, en dat hadden we eigenlijk geen van
allen. Stonden we rond te kijken 'waar zit
die rotspecht?' terwijl je eigenlijk uren moet
wachten met takken op je hoofd."

I of the Tiger

première woensdag 28 januari
Tot voor kort studeerde de Japanner Naito
Takatsugu wiskunde. Hij maakte een short,
won een prijs, maakte zijn eerste speelfilm
Midnight Pigskin Wolf, won weer een prijs
en presenteert in Rotterdam nu zijn tweede
speelfilm, het ongemakkelijke liefdesverhaal
The Dark Harbour

"The Dark Harbour is een sprookje dat zich
afspeelt in een kleine havenstad. De hoofd-
persoon is een onhandige visser, die van
alles probeert terwijl niks lukt. De film begint
rustig en misschien zelfs vrij saai. Vanaf
halverwege gebeuren er echter bijzondere
dingen, dus ik hoop dat het publiek blijft
zitten."
Eerste keer: "Toen ik Midnight Pigskin Wolf
mocht maken, was dat een zware tijd. En
ik weet eigenlijk nog steeds niet of die film
gelukt is. Ik ben ook nerveus over de inter-
nationale première van The Dark Harbour,
hier in Rotterdam."

	begroting		
	2008/2009	2008/2009	2007/2008
	€	€	€
BATEN			
Opbrengsten			
Directe opbrengsten	3.044.286	3.196.500	3.101.268
Directe opbrengsten Hubert Bals Fonds	1.078.908	1.056.000	1.080.520
Indirecte opbrengsten	665.270	598.375	558.656
Totaal opbrengsten	4.788.464	4.850.875	4.740.444
Bijdragen			
Subsidie Ministerie van OCW	1.002.847	975.224	975.087
Subsidie Gemeente Rotterdam	1.135.000	1.117.000	1.160.000
Overige subsidie en bijdragen	616.358	480.000	646.585
Totaal bijdragen	2.754.205	2.572.224	2.781.672
Som der baten	7.542.669	7.423.099	7.522.116
LASTEN			
Beheerslasten: personeelskosten			
Beheerslasten: personeelskosten	950.709	986.953	1.056.945
Beheerslasten: materiële lasten	460.518	561.355	603.830
subtotaal beheerslasten	1.411.227	1.548.308	1.660.775
Activiteitenlasten: personeelskosten			
Activiteitenlasten: personeelskosten	1.773.304	1.674.967	1.696.463
Activiteitenlasten: materiële lasten	3.188.747	3.173.825	3.323.284
subtotaal activiteitenlasten	4.962.051	4.848.791	5.019.747
Activiteitenlasten: personeelskosten HBF			
Activiteitenlasten: personeelskosten HBF	95.504	89.626	79.835
Activiteitenlasten: materiële lasten HBF	910.182	966.374	1.003.743
subtotaal activiteitenlasten HBF	1.005.686	1.056.000	1.083.578
Som der lasten	7.378.964	7.453.099	7.764.100
Saldo rentebaten en -lasten	38.872	30.000	19.768
Saldo exploitatierekening	202.577	-	222.216-
Onttrekking(toevoeging) aan bestemmingsreserve HBF	73.222	0	3.058-
Onttrekking(toevoeging) aan overige reserves	-	-	122.500-
Onttrekking(toevoeging) algemene reserve	129.354	0	96.658-

Het IFFR draait op de inzet van vele (tijdelijke) medewerkers en vrijwilligers. Gedurende het verslagjaar had IFFR 24 medewerkers in vaste dienst (19,15 fte). Daarnaast hadden 11 medewerkers een contract voor een bepaalde periode (9 fte). De rest bestond uit zelfstandigen en medewerkers in dienst van toeleveranciers (250), stagiaires (6) en vrijwilligers (748).

Het organiseren van een internationaal filmfestival zo groot als het IFFR is bij uitstek mensenwerk. Dat geldt voor de programmatische en vakinhoudelijke activiteiten van het IFFR, die voor een niet te onderschatten deel gedragen worden door internationale netwerken en persoonlijke contacten van de festivalstaf. Maar dat geldt ook voor het festival als het grootste meerdaagse culturele evenement van Nederland dat alleen in deze omvang en kwaliteit kan worden neergezet dankzij de inzet van tijdelijke medewerkers en stagiaires, 250 medewerkers die via derden worden ingehuurd en maar liefst 748 vrijwilligers. In een tijd waarin vrijwilligerswerk steeds minder vanzelfsprekend wordt, kan het IFFR zich nog steeds beroepen op de warme steun van vele honderden trouwe vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten en naar professionele gasten en publiek mede het gezicht bepalen van het festival.

De kernorganisatie van het IFFR kende het afgelopen jaar enkele wijzigingen. Rutger Wolfson die de 37ste festivaleditie nog als interim-directeur leidde, verbond

zich in het voorjaar van 2008 voor vier jaar als algemeen directeur van het IFFR. Met de benoeming van Patrick van Mil als zakelijk directeur in september 2008 kwam de leiding van het IFFR weer op volle sterkte. Van Mil, voorheen adjunct-directeur van het Nederlands Architectuurinstituut en onder andere voorzitter van de commissie Film van de Raad voor Cultuur, volgde interim-zakelijk leider Stef Fleischeuer op. Het IFFR nam in 2008 afscheid van enkele vertrouwde gezichten, waaronder directieassistente Barbara Goldman, sponsormanagement Hester Barkey Wolf, hoofd marketing en communicatie Michelle Wilderom, Marnix van Wijk (internationale pr) en Marieke Holt (P&O). Begin 2009 vertrok Bianca Taal als hoofd van het Hubert Bals Fonds om een nieuwe functie te bekleden bij het Binger Instituut in Amsterdam.

Met Dominique Henskens als hoofd marketing en communicatie en Floortje Jongkoen als hoofd sponsoring verwelkomde het IFFR twee nieuwe krachten met ervaring in de film- en festivalwereld. Het programmateam werd versterkt met Chinlin Hsieh die door haar werkzaamheden voor onder andere Celluloid Dreams een internationaal netwerk meebrengt. Hoofd HBF vanaf juni 2009 is Iwana Chronis, die voorheen onder meer bij het Prins Claus Fonds werkzaam was.

De samenstelling van het bestuur bleef in 2008 ongewijzigd. Naast voorzitter Melle Daamen en penningmeester Hans van der Vlist bestaat het bestuur uit Peter Delpout, Frans van Gestel, Francine Houben en Rudy Stroink. Het bestuur kwam dit verslagjaar vier maal bijeen.

Het getal
748

Het aantal vrijwilligers dat deze editie aan het werk is om het festival tot een succes te maken. Jan Abom (1937) is met z'n 25 festivaljaren de langst meewerkende vrijwilliger van het IFFR.

Column From Turkey with Love

Samen met jonge Turkse critici van het prestigieuze tijdschrift *Altyazi* heeft het IFFR een speciaal Signals-programma Young Turkish Cinema opgesteld dat reflecteerde op de recente ontwikkelingen in de Turkse filmindustrie. Behalve op de generatie filmmakers wiens carrière begon midden jaren negentig van de vorige eeuw en die wereldwijd faam oogstten met hun fantastische auteurscinema als Nuri Bilge Ceylan, Yesim Ustaoglu, of Semih Kaplanoglu hebben we ons geconcentreerd op de nieuwste generatie en de nieuwe namen die sinds kort opduiken. Op die manier benadrukt het IFFR een van zijn hoofddoelen: het ontdekken van jong, aanstormend talent. Meer dan twintig Turkse critici,

filmmakers en professionals waren aanwezig, ook in twee openbare gesprekken die we met hen organiseerden. Bovendien werd er speciaal voor het IFFR een publicatie gemaakt. Dit boekwerkje werd verspreid onder alle officiële IFFR-gasten en was een samenwerking met *Altyazi* en Crossing Europe FF in Linz. De timing van Young Turkish Cinema was precies goed nu de actuele dynamiek van de Turkse filmindustrie ons toont dat we in een belangrijke periode van de Turkse filmgeschiedenis zijn aanbeland.

Ludmila Cvikova, IFFR-programmeur

Column In den beginne

Ontdekken van talent is misschien wel de meest essentiële functie van het Rotterdamse filmfestival. First Things First draaide dat principe om: het programma verzamelde de allereerste films van regisseurs die inmiddels tot de vaste namen in Rotterdam behoren en keek terug naar het moment dat er iets te ontdekken was. In veel opzichten werkte de lijst films als een aardige relative-ring van het proces van ontdekken. Tenslotte had meer dan één van de eerstelingen van 'meesters' ooit onze selectie niet gehaald.

De oudste was van ver voor de geboorte van het festival. Manoel De Oliveira, inmiddels écht honderd jaar oud, maakte zijn debuut, *DOURO FAINA FLUVIA*, nog als zijgende film. De jongste 'maestro' was Albert Serra. De vertoning van diens *CRESPIA, THE FILM NOT THE VILLAGER* uit 2003 werd opgeluisterd door de aanwezigheid van een groot deel van de hoofdrolspelers (die ook in

zijn latere films te zien zijn) en de liedjes uit deze Catalaanse 'dorpsmusical' werden luidkeels meegezongen. Ook bleek hoe slecht sommig werk beschikbaar is. Van het eerste werk van hedendaagse auteurs als Jia Zhangke of Pedro Costa blijken de *master tapes* zoek. Ander werk blijft legendarisch: van de afstudeerfilm van Joel Coen is nog steeds alleen een beschrijving bekend en Michael Manns korte film *JAUNPURI*, ooit bekroond in Cannes, mag van de maker niet vertoond worden. En niet iedereen begon met een meesterstuk. Hou Hsiao-hsien kreeg zijn kans met een popstervehikel, en Carlos Reygadas introduceerde zelf zijn korte oefening bescheiden met "I don't think it really works but well, you will see..." In retrospect kon er in ieder geval om gelachen worden.

Gerwin Tamsma, IFFR-programmeur

BIJLAGE 1 TITELS

Titels IFFR, inclusief installaties, performances, lezingen, debatten en eenmalige presentaties en vertoningen (overzicht per programmaonderdeel, alfabetisch op land en titel, met vermelding van type première en HBF en CineMart)

wp wereldpremière
ip internationale première
ep Europese première
HBF Harvest Hubert Bals Fonds
CM CineMart-project

Bright Future VPRO Tiger Awards Competitie

ip À L'OUEST DE PLUTON, Canada Henry Bernadet, Myriam Verreault
wp/HBF TURISTAS, Chili Alicia Scherson
wp/HBF FLOATING IN MEMORY, China Peng Tao
ep SOIS SAGE, Frankrijk/Denemarken Juliette Garcias
wp DOGGING: A LOVE STORY, Groot-Brittannië Simon Ellis
ep/HBF/BLIND PIG WHO WANTS TO FLY, Edwin
CM Indonesië
ep/HBF BE CALM AND COUNT TO SEVEN, Ramtin Lavafipour
Iran
ip THE DARK HARBOUR, Japan Naito Takatsugu
wp/CM THE STRENGTH OF WATER, Armagan Ballantyne
Nieuw-Zeeland/Duitsland
wp SCHOTTENTOR, Oostenrijk Caspar Pfandler
ip NO PUEDO VIVIR SIN TI, Taiwan Leon Dai
wp WRONG ROSARY, Turkije Mahmut Fazil Coskun
wp THE HUNGRY GHOSTS, VS Michael Imperioli
ip BREATHLESS, Zuid-Korea Yang Ik-June

Tiger Awards Competitie voor korte film

GHOSTS AND GRAVEL ROADS, Mike Rollo
Canada
LES RUISSELLEMENTS DU DIABLE, Keren Cytter
Duitsland
ip SIX APARTMENTS, Duitsland Reynold Reynolds
ip PURGATORIO, Filippijnen Lav Diaz
ip BRISES, Frankrijk/Chili Enrique Ramirez
ip COAGULATE, Frankrijk Mihai Grecu
ENTRE CHIENS ET LOUPS, Frankrijk Jean-Gabriel Périot
ip A FILM FAR BEYOND A GOD, Waël Noureddine
Frankrijk
LA VIE LOINTAINE, Frankrijk Sébastien Betbeder
BERNADETTE, Groot-Brittannië Duncan Campbell
wp MÀS SE PERDIÓ, Groot-Brittannië Stephen Connolly
ep A NECESSARY MUSIC, Beatrice Gibson
Groot-Brittannië
ORIGIN OF THE SPECIES, Ben Rivers
Groot-Brittannië
ZASTO NE GOVORIM SRPSKI (NA SRPSKOM), Phil Collins
Groot-Brittannië/Kosovo
wp THE CITY OF PRODUCTION, Laurent Gutierrez,
Hongkong Valérie Portefaix

RED-LIGHT DISTRICT GRAFFITI, Kasumi Hiraoka
Japan
ep BLOCK B, Maleisië/Canada Chris Chong Chan Fui
wp #37, Nederland Joost Rekveld
ORACLE, Nederland/Argentinië Sebastian Diaz Morales
OPTICAL VACUUM, Oostenrijk Dariusz Kowalski
wp DESPAIR, Rusland Galina Myznikova,
Sergey Provorov
wp MAN AND GRAVITY, Thailand Jakrawal Nilthamrong
wp MYTH LABS, VS Martha Colburn
ip O'ER THE LAND, VS Deborah Stratman
ep THE PRESENTATION THEME, VS Jim Trainor
ip SPHINX ON THE SEINE, VS/Rusland Paul Clipson
DIE MÖBEL DER PROPORTIONEN, Yves Netzhammer
Zwitserland

Bright Future

HBF INLAND, Algerije/Frankrijk Tariq Tegua
HISTORIAS EXTRAORDINARIAS, Mariano Llinás
Argentinië
HBF UNA SEMANA SOLOS, Argentinië Celina Murga
CM ELDORADO, België/Frankrijk Bouli Lanners
CM UNSPOKEN, België Fien Troch
HBF SNOW, Bosnië en Herzegovina/ Frankrijk/Duitsland Aida Begic
ip ACÁCIO, Brazilië/Angola/Portugal Marília Rocha
HBF THE DEAD GIRL'S FEAST, Brazilië Matheus Nachtergaele
ip THAT'S IT, Brazilië Matheus Souza
THE BABY FORMULA, Canada Alison Mary Reid
ip 199 TIPS TO BE HAPPY, Chili/Spaanje Andrés Waissbluth
ep LA NANA, Chili Sebastian Silva
HBF TONY MANERO, Chili Pablo Larraín
ep/HBF ER DONG, China Yang Jin
ep JALAINUR, China Zhao Ye
ip THE LAND, China He Jia
ep SURVIVAL SONG, China Yu Guangyi
wp/HBF TATTOO, China Wang Liren
wp THE BLESSING, Denemarken Heidi María Faist
ip DER ARCHITEKT, Duitsland Ina Weisse
WELTSTADT, Duitsland Christian Klandt
JAY, Filippijnen Francis Xavier Pasion
L'APPRENTI, Frankrijk Samuel Colardey
FRANÇAISE, Frankrijk/Marokko Souad El-Bouhati
J.C.V.D., Frankrijk Mabrouk El Mechri
JE NE SUIS PAS MORTE, Frankrijk Jean-Charles Fitoussi
LÉGER TREMBLEMENT DU PAYSAGE, Philippe Fernandez
Frankrijk
PUISQUE NOUS SOMMES NÉS, Jean-Pierre Duret,
Frankrijk/Brazilië André Santana
ip ECCE MOMO!, Griekenland Anastas Charalampidis
ip AWAYDAYS, Groot-Brittannië Pat Holden
CM BETTER THINGS, Groot-Brittannië/ Duitsland Duane Hopkins
FLASHBACKS OF A FOOL, Baillie Walsh
Groot-Brittannië
HELEN, Groot-Brittannië/Ierland Christine Molloy,
Joe Lawlor
ip TELSTAR, Groot-Brittannië Nick Moran
ep/CM UNMADE BEDS, Groot-Brittannië Alexis Dos Santos
HBF PERFECT LIFE, Hongkong Emily Tang
ip THE DAMNED RAIN, India Satish Manwar

BIJLAGE 1 TITELS

Spectrum

ep/HBF JERMAL, Indonesië/Nederland/ Ravi L. Bharwani,
Duitsland/Zwitserland Rayya Makarim
ep AMONG THE CLOUDS, Iran Rouhollah Hejazi
PRANZO DI FERRAGOSTO, Italië Gianni Di Gregorio
GERMAN + RAIN, Japan Yokohama Satoko
ep GOODBYE, Japan Kimura Bunyo
ep HASHI, Japan/Maleisië/Singapore Sherman Ong
LEFT HANDED, Japan Laurence Thrush
wp LOOKING FOR CHERRY BLOSSOMS, Joe Odagiri
Japan
ip TOKYO ONLYPIC, Japan Mashima Riichiro
VERMILION SOULS, Japan Iwana Masaki
HBF NATIVE DANCER, Kazachstan/ Guka Omarova
Rusland/Frankrijk/Duitsland
TOGETHER WITH MY FATHER, Daniyar Salamat
Kazachstan
ip PERPETUUM MOBILE, Valdas Navasaitis
Litouwen/Frankrijk
HBF/CM I AM FROM TITOV VELES, Teona Mitevaska
Macedonië/Denemarken
wp ALL MY FAILED ATTEMPTS, Tan Chui Mui
Maleisië
CM LOS BASTARDOS, Mexico/Frankrijk/ Amat Escalante
VS
HBF LA DISCIPULA DEL VELOCIMETRO, Miguel Calderón
Mexico
HBF LOS HEREDEROS, Mexico Eugenio Polgovsky
PARQUE VÍA, Mexico Enrique Rivero Huerta
wp BABAJ, an Indian Love Story, Jiska Rickels
Nederland
wp BOLLYWOOD HERO, Nederland Diederik van Rooijen
wp LAST CONVERSATION, Nederland Noud Heerkens
ep POMEGRANATES AND MYRRH Najwa Najjar
Palestina/Frankrijk/Duitsland/ Groot-Brittannië
wp APRIL SHOWERS, Portugal Ivo M. Ferreira
OUR BELOVED MONTH OF AUGUST Miguel Gomes
Portugal/Frankrijk
CM BOOGIE, Roemenië Radu Muntean
EVERYBODY DIES BUT ME, Rusland Valeria Gaia Germanica
SHULTES, Rusland Bakur Bakuradze
ip LETTER TO A CHILD, Slovenië Vlado Skafar
BLIND LOVES, Slowakije Juraj Lehotsky
wp EL ÁRBOL, Spanje Carlos Serrano Azcona
Albert Serra
wp/HBF AGRARIAN UTOPIA, Thailand Uruphong Raksasad
ep CALIFORNIA COMPANY TOWN, VS Lee Anne Schmitt
wp FIXER: THE TAKING OF AJMAL Ian Olds
NAQSHBANDI, VS
FROZEN RIVER, VS Courtney Hunt
I SELL THE DEAD, VS Glenn McQuaid
wp OH MY SOUL, VS Nicholas Monsour
THE CHASER, Zuid-Korea Na Hong-Jin
ip A CHEONGGYEcheon DOG, Kim Kyung-Mook
Zuid-Korea
ep DAYTIME DRINKING, Zuid-Korea Noh Young-Seok
EXHAUSTED, Zuid-Korea Kim Gok
ip GUIDANCE, Zweden Johan Jonason
CM INVOLUNTARY, Zweden Ruben Östlund
SIN TREGUA, Zwitserland/Frankrijk Juan José Lozano
ep/HBF ZARA, Zwitserland/Oostenrijk/ Ayten Mutlu Saray
Nederland/Koerdistan

BIJLAGE 1 TITELS

ep	9808 AN ANTHOLOGY OF 10TH YEAR INDONESIAN REFORM, Indonesië	Anggun Priambodo, Ucu Agustini, Ifa Isfansyah, Otty Widasari, Ariani Darmawan, Hafiz, Lucky Kuswandi, Edwin, Wisnu Suryapratama, Steve Pillar Setiabudi	MOCK UP ON MU, VS RACHEL GETTING MARRIED, VS WENDY AND LUCY, VS LOVE IN THE SHADOWS, Zuid-Korea UN AUTRE HOMME, Zwitserland	Craig Baldwin Jonathan Demme Kelly Reichardt Jon Jost, Moon Si-Hyun, Lee Sang-Woo Lionel Baier
Spectrum Shorts				
IP	THE FIRM LAND, Iran/Frankrijk SHIRIN, Iran BIRDWATCHERS, Italië/Brazilië IL DIVO, Italië/Frankrijk GOMORRA, Italië MACHAN, Italië/Duitsland/ Sri Lanka	Abbas Kiarostami Marco Bechis Paolo Sorrentino Matteo Garrone Uberto Passolini	GJAKOVA 726, Albanië I HEAR YOUR SCREAM, Argentinië/ Paraguay GRASPING AT THE LADYBIRD'S LEG, Armenië	Blertha Basholli, Artan Korenica Pablo Lamar Areg Azatyan
ip	PANE/PIAZZA DELLE CAMELIE, Italië ACHILLES AND THE TORTOISE, Japan	Tonino De Bernardi Kitano Takeshi	JERRYCAN, Australië JULIELAND, Australië ALTOGETHER, België CHI SI FERMA È PERDUTO, Bolívia/Italië	Julius Avery Tintin Wulia Herman Asselberghs Giacomo Cesari
wp	KIKOE, Japan NON-KO, Japan STILL WALKING, Japan TOKYO SONATA, Japan/Nederland/ Hongkong SONG FROM THE SOUTHERN SEAS, Kazachstan/Duitsland/Rusland/ Frankrijk	Iwai Chikara Kumakiri Kazuyoshi Kore-Eda Hirokazu Kurosawa Kiyoshi Marat Sarulu	DREZNICA, Brazilië ONE, Brazilië/VS TARABATARA, Brazilië ACTION: STUDY, Canada THE FOXHOLE MANIFESTO, Canada	Anna Azevedo Ricardo Mehedff Julia Zakia Richard Kerr Nick Fox-Gieg
ip	TULPAN, Kazachstan/Rusland/ Duitsland/Zwitserland/Polen	Sergey Dvortsevov	THE GARDEN OF EARTHLY DELIGHTS, Canada GOING GOING GONE, Canada MONUMENT, Canada	Izabella Pruska-Oldenhof Carole O'Brien Donigan Cumming
IP	JE VEUX VOIR, Libanon/Frankrijk KHIAM 2000-2007, Libanon	Joana Hadjithomas, Khalil Joreige Joana Hadjithomas, Khalil Joreige	THE NATIONAL PARKS PROJECT: GROS MORNE, Canada NEXT FLOOR, Canada PINHOLE FLAMES, Canada THIS IS NOT AN ANCHOR, This BOAT IS NOT AN ANCHOR, Canada TINY RIOT PROJECT, Canada 2 HORAS, Chili	Ryan J. Noth Denis Villeneuve Amy Schwartz Marianna Milhorat Kris Lefcoe Alberto Fuguet
wp	CREPUSCULE, Nederland OOGVERBLINDEND, Nederland RAIN OF THE CHILDREN, Nieuw-Zeeland	Maartje Seyferth, Victor Nieuwenhuijs Cyrus Frisch Vincent Ward	DESTINATION FINALE, Duitsland KINDSEIN IM IRAN, Duitsland MURCHE (persisch: Ameisen), Duitsland OUR WONDERFUL NATURE, Duitsland RGB XYZ, Duitsland/Ierland	Behrooz Karamizade Behrooz Karamizade Tomer Eshed
ip	MORPHIA, Rusland PAPER SOLDIER, Rusland ROOM AND A HALF, Rusland SUNRISE/SUNSET, Rusland WILD FIELD, Rusland YURI'S DAY, Rusland/Duitsland L'ABSENCE, Senegal/Frankrijk	Alexei Balabanov Alexey German Jr. Andrey Khrzhanovsky Vitaly Mansky Mikhail Kalatozishvili Kirill Serebrennikov Mama Keita	ROBINSONS OF MANTSINSAARI, Duitsland/Wit-Rusland/ Finland/Polen SCOPE, Duitsland SIDEWALK, Duitsland VON GEGENÜBER, Duitsland	Victor Asliuk Philip Widmann Behrooz Karamizade David O'Reilly Victor Asliuk Volker Schreiner Karl Kels
ip	DIRTY BITCH, Singapore MY MAGIC, Singapore TIRO EN LA CABEZA, Spanje/ Frankrijk BEAUTIFUL CRAZY, Taiwan THIS AREA IS UNDER QUARANTINE, Thailand	Sun Koh Eric Khoo Jaime Rosales Lee Chi-Yuarn Thunskas Pansittivorakul	STRAY HEARTS, Filippijnen OIL BLUE, Finland Brasilia/Chandigarh, Frankrijk KEMPINSKI, Frankrijk NOUS, Frankrijk SÉANCE FAMILIALE, Frankrijk/ Taiwan WEST POINT, Frankrijk Y'A PLUS D'OS, Frankrijk 14, Groot-Brittannië	Mario Cornejo Elli Rintala Louidgi Beltrame Neil Beloufa Olivier Hems Kuo Cheng-Chui Laurence Rebouillon Jean-Charles Hue Asitha Ameresekere

BIJLAGE 1 TITELS

ip	AANAATT, Groot-Brittannië/ Duitsland/Japan THE BLACK DOG'S PROGRESS, Groot-Brittannië COBRA MIST, Groot-Brittannië MATTER IN MOTION, Groot-Brittannië/Italië NOW WAIT FOR LAST YEAR, Groot-Brittannië/China OTTICA ZERO, Groot-Brittannië/ Zweden PROPOSAL, FOR AN UNMADE FILM (SET IN THE FUTURE), Groot-Brittannië REALMS PIN, Groot-Brittannië SAKURA, Groot-Brittannië/Japan THOSE CRAZY INSIDES, Groot-Brittannië TOP GIRL, Groot-Brittannië WORK, REST & PLAY, Groot-Brittannië LOST WORLD, Hongarije/Finland METAMORPHOSIS, Hongarije SPARKLE, Hongarije FALL, Ierland PEIDHLEACÁN SOLAIS (BUTTERFLY LIGHT), Ierland 2 BIRDS, IJsland HEAVEN FOR INSANITY, Indonesië SMALL STEP OF MORNING, Indonesië BAGH DAD BAR BER, Iran PACKING, Iran/Duitsland ALMOST, Israël SKIM MILK & SOFT WAX Israël/Palestina/VS 29 FEBBRAIO, Italië DOMENICA, 6 APRILE, ORE 11:42, Italië THE UNDERCOVER MAN, Italië/Zwitserland GARDEN/ING, Japan THE HIDING, Japan MARRIED COUPLE, Japan MY FAVOURITE GRASSY PLAIN, Japan PARIS, TEXAS, MORIGUCHI: LOOKING FOR YOCCHAN, Japan THE SEASONS, Japan UNCONSCIOUS, Japan THE WOMAN WHO IS BEATING THE EARTH, Japan SMS, Jordanië/Frankrijk LUNCH, Kroatië NATURE MORTE, Libanon CHASING CATS AND CARS, Maleisië ESCAPE, Maleisië EYEFINGER, Maleisië FOR THE LOVE OF DROWNING, Maleisië K-HOLE, Maleisië TEDDY & I, Maleisië ROMA, Mexico	Max Hattler Stephen Irwin Emily Richardson Semiconductor Rachel Reupke Maja Borg Graham Ellard, Stephen Johnstone Sebastian Buerkner Esther Harris Ben Wheelee Rebecca Johnson People like us Gyula Nemes Sándor Kardos Benedek Fliegtauf Paddy Jolley Dónal ó Céilleachair Rúnar Kúnarsson Dria Soetomo Kusuma Widjaja Putu Massoud Bakhshi Behrooz Karamizade Michal Kaphra Dani Leventhal Stefano Pari Flatform Rossella Biscotti Eriko Sonoda Fukui Shozin Tokumoto Naoyuk Oguchi Yoko Yamashita Nobuhiro Makino Takashi Yusuke Nakajima Tsuki Inoue Yahya Alabdallah Ana Husman Akram Zaatari Liew Seng Tat Charlotte Lay Kuen Lim Margaret Bong Nazim Esa Zahir Omar Zahir Omar Elisa Miller Encinas
wp	BARBEE BUTCHER, Nederland/ Tsjechië/Frankrijk BEKHAWY, Nederland DIY, Nederland FENCES, Nederland GEWICHTIG WACHTEN, Nederland KERMIS - ODE AAN DE ONGEDWONGENHEID VAN HET BESTAAN, Nederland OTHER THOUGHTS 4, Nederland OVER HET NAAR GEZICHTEN IN DE WOLKEN SPEUREN, Nederland EEN RECHTSCHAPEN MENS HEEFT NIETS TE VERBERGEN, Nederland RENDERING ROME, Nederland Sefer Memisoglu THE SOURCE - ONE DAY IN A ROMA SETTLEMENT IN ROMANIA, Nederland A THOUSAND SCAPES, Nederland ZEEWIER, Nederland DEPARTURE, Nieuw-Zeeland OUR VOICES ARE MUTE, Nieuw-Zeeland METAMORPHOSIS, Noorwegen CLAY, Oekraïne/VS CODA, Oekraïne/VS KALENDAR, Oekraïne/VS ON THIS DAY, Oekraïne/VS UNNAMED FILM, Oekraïne/VS DROPPING FURNITURE, Oostenrijk EINTRITT ZUM PARADIES UM 3€20, Oostenrijk FREUDE, Oostenrijk NIGHT SWEAT, Oostenrijk RUNNING SUSHI, Oostenrijk STROBOSCOPIC NOISE, Oostenrijk TILT, Oostenrijk ALPHA, Portugal THE BEAUTIFUL GARDEN, Portugal TARRAFAL, Portugal ENTREVISTA CON LA TIERRA, Roemenië MEGATRON, Roemenië A FIELD, CLOWNS, APPLE..., Rusland POMERANIE, Rusland THE UNSEEN, Rusland HERSTORY, Taiwan INTOXICANT, Taiwan MY SUPERPOWER GIRL, Taiwan PASSING EYES, Taiwan SUMMER AFTERNOON, Taiwan SUMMER OF MAGIC, Taiwan VIVA TAIWAN MOOOOOOVIE, Taiwan WITH OR WITHOUT YOU, Taiwan 'ACTION', Thailand	Sophie Laguës Dawood Hilmandi Anna Abrahams, Jan Frederik Groot José Vonk Floris Schönfeld, Michael Sewandono Annette Otto Henri Plaat Sander Blom BarBara Hanlo Jaap de Ruig Martijn van Boven Edward Luyken S.J. Ramir S.J. Ramir Geir Hansteen Jorgensen Naomi Uman Naomi Uman Naomi Uman Naomi Uman Harald Hund, Paul Horn Edith Stauber Thomas Draschan Siegfried A. Fruhauf Mara Mattuschka, Chris Haring Manuel Knapp Billy Roisz Miguel Fonseca Jonathan Franco Pedro Costa Nicolás Pereda Marian Crisan Shota Gamisonia Maria Murashova Pavel Medvedev Angelika Wang Ken-Yu John Hsu DJ Chen Yin-Jung Chang Heng-Ju Wi Ding Ho Wang Cheng-Yang Zero Chou Chou She-Wei Thunskas Pansittivorakul

BIJLAGE 1 TITELS

wp	HOT DOGS AT THE MET, VS LITHUANIA AND THE COLLAPSE OF THE USSR, VS	Ken Jacobs Jonas Mekas
ep	ON THE LOGIC OF DUBIOUS HISTORICAL ACCOUNTS, 1969-1972, VS/Oostenrijk	Alexander Stewart, Peter Miller
ep	ONCE, VS OPTRA FIELD IV, VS POWERS OF TEN, VS PRODUCTION STILL, VS	Barbara Sternberg T. Marie Charles & Ray Eames Morgan Fisher
wp	PROJECTION INSTRUCTIONS, VS QUIERO VER, VS REFORMED LID AFTER LID IN TUNE, VS RETURN TO THE SCENE OF THE CRIME, VS	Morgan Fisher Adele Horne Bruce McClure Ken Jacobs
ip	THE SCENIC ROUTE, VS SPIRIT HOUSE, VS STANDARD GAUGE, VS THE SURGING SEA OF HUMANITY, VS THEY SHINE, VS/Nederland THREE SCREEN RAY, VS TOM, TOM, THE PIPER'S SON, VS THE WILKINSON HOUSEHOLD FIRE ALARM, VS FOREST, Zweden 27 YEARS, Zwitserland	Ken Jacobs Robert Todd Morgan Fisher Ken Jacobs Rosa Barba Bruce Conner Ken Jacobs Morgan Fisher Christine Ödlund Raymond Hoepflinger

First Things First

	DOS EN LA VEREDA, Argentinië	Lisandro Alonso, Catriel Vildosola
	REY MUERTO, Argentinië SAUTE MA VILLE, België IMAGES OF LIBERATION, Denemarken NOCTURNE, Denemarken BRUTALITÄT IN STEIN, Duitsland	Lucrecia Martel Chantal Akerman Lars Von Trier Lars Von Trier Alexander Kluge, Peter Schamoni
	MACHORKA-MUFF, Duitsland	Jean-Marie Straub, Danièle Huillet
	LES ENFANTS DÉSACCORDÉS, Frankrijk LES STATUES MEURENT AUSSI, Frankrijk THE TERENCE DAVIES TRILOGY, Groot-Brittannië LA DIGA DEL GHIACCIAIO, Italië THE ADVENTURE OF DENCHU KOZO, Japan HOWEVER..., Japan THE PHANTOM OF REGULAR SIZE, Japan ADULTE, Mexico DER BALL, Oostenrijk EINSVIERZIG, Oostenrijk PACIFIC MOTION, Oostenrijk STREET NOISE, Oostenrijk TOD EINES LESENDEN, Oostenrijk DOURO, FAINA FLUVIAL, Portugal FOOLS, Rusland SONG ABOUT A FLOWER, Rusland	Philippe Garrel Chris Marker, Alain Resnais Terence Davies Ermanno Olmi Tsukamoto Shinya Kore-Eda Hirokazu Tsukamoto Shinya Carlos Reygadas Ulrich Seidl Ulrich Seidl Michael Glawogger Michael Glawogger Michael Glawogger Manoel De Oliveira Alexey German Jr. Otar Iosseliani

	CRESPIA: THE FILM NOT THE VILLAGE, Spanje CUTE GIRL, Taiwan KOZA, Turkije WILLIAMSBURG, Brooklyn, VS INCOHERENCE, Zuid-Korea WEG NACH RIO, Zwitserland/Italië	Albert Serra Hou Hsiao-hsien Nuri Bilge Ceylan Jonas Mekas Bong Joon-Ho Lukas Tiberio Klopfenstein, Clemens Klopfenstein

Regained

	NOT QUITE HOLLYWOOD, Australië UN PEINTRE SOUS SURVEILLANCE, België PORTRAIT DU PEINTRE DANS SON ATELIER, België WARUM WIR MÄNNER DIE TECHNIK SO LIEBEN, België	Mark Hartley Boris Lehman Boris Lehman Stefaan Decostere
ip	LA MÉMOIRE DES ANGES, Canada WAITING FOR SANCHO, Canada/Spanje	Luc Bourdon Mark Peranson
ip	ACHTERNBUSCH, Duitsland/Oostenrijk BATTLEMENTS SOLAIRES, Frankrijk KANTATA TAKWA, Indonesië	Andi Niessner Patrick Bokanowski Gotot Prakosa, Eros Djarot Mukai Kan Adachi Masao Andrei Konchalovsky Igor Mayboroda
ep	BLUE FILM WOMAN, Japan GUSHING PRAYER, Japan ASYA'S HAPPINESS, Rusland REBERG AND TARKOVSKY. THE REVERSE SIDE OF 'STALKER', Rusland L'ANGE, VS THE WORLD'S GREATEST SINNER, VS THE HOUSEMAID, Zuid-Korea	Patrick Bokanowski Timothy Carey Kim Ki-young

Paolo Benvenuti

	Il bacio di Giuda, Italië Il balla balla, Italië Bambini di Buti, Italië Il cantamaggio, Italië Il cartapestaio, Italië Confortorio, Italië Del monte Pisano, Italië Fame, Italië Frammento di cronaca volgare, Italië Fuori gioco, Italië Il giorno della regata, Italië Gostanza da Libbiano, Italië Medea, un maggio di Pietro Frediani, Italië Puccini e la fanciulla, Italië Segreti di stato, Italië Tiburzi, Italië	Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti, Gianni Menon Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti Paolo Benvenuti

Peter Liechti

	BALIFILM, Canada PICTURE OF LIGHT, Canada MY VILLAGE, China DER LAUF DER DINGE, Duitsland NULL SONNE NO POINT, Duitsland GLITTERBUG, Groot-Brittannië OPERATOR, Groot-Brittannië LETTER FROM A YELLOW CHERRY BLOSSOM, Japan DAS KIND IST TOT, West-Duitsland PUPPETBOY, Zweden AUSFLUG INS GEBIRG, Zwitserland GRIMSEL - EIN AUGENSCHWEIN, Zwitserland HANS IM GLÜCK - DREI VERSUCHE, DAS RAUCHEN LOSZUWERDEN, Zwitserland HARDCORE CHAMBERMUSIC, Zwitserland A HOLE IN THE HAT, Zwitserland KICK THAT HABIT, Zwitserland MARTHAS GARTEN, Zwitsersland/Duitsland NAMIBIA CROSSINGS, Zwitsersland/Duitsland SIGNERS KÖFFER - UNTERWEGS MIT ROMAN SIGNER, Zwitserland THE SOUND OF INSECTS - RECORD OF A MUMMY, Zwitserland TAUWETTER, Zwitserland THÉÂTRE DE L'ESPÉRANCE, Zwitserland	Peter Mettler Peter Mettler Wang Wei Peter Fischli, David Weiss Nicolas Humbert, Werner Penzel Derek Jarman Matthew Walker Kawase Naomi Herbert Achternbusch Johannes Nyholm Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti Peter Liechti

Jerzy Skolimowski

	LE DÉPART, België FOUR NIGHTS WITH ANNA, Frankrijk/Polen MOONLIGHTING, Groot-Brittannië THE SHOUT, Groot-Brittannië SUCCESS IS THE BEST REVENGE, Groot-Brittannië BARRIER, Polen EROTIQUE, Polen FERDYDURKE, Polen/Groot-Brittannië HANDS UP!, Polen IDENTIFICATION MARKS: NONE, Polen LITTLE HAMLET, Polen THE MENACING EYE, Polen MONEY OR LIFE, Polen WALKOVER, Polen THE LIGHTSHIP, VS DEEP END, West-Duitsland/ Groot-Brittannië	Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski, ITV Global Entertainment Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski Jerzy Skolimowski

Specials

Dutch Treats

	BLOEDBROEDERS, Nederland BLOODY MONDAYS & STRAWBERRY PIES, Nederland BRIDE FLIGHT, Nederland CARMEN MEETS BORAT, Nederland HET ECHTE LEVEN, Nederland KAN DOOR HUID HEEN, Nederland THE LAST DAYS OF SHISHMAREF, Nederland LINOLEUM, Nederland EL OLVIDO, Nederland OORLOGSWINTER, Nederland VOX POPULI, Nederland WINTER STILTE, Nederland	Arno Dierckx Coco Schrijber Ben Sombogaart Mercedes Stalenhoef Robert-Jan Westdijk Esther Rots Jan Louter Marcel Visbeen Heddy Honigmann Martin Koolhoven Eddy Terstall Sonja Wiss

Made in Rotterdam en Kort Rotterdams

	ANAGRAM, Nederland DE BEJAARDENFLUISTERAAR, Nederland BLANCO, Nederland CIRCUS, Nederland THE CITY OF SLEEPING PEOPLE, Nederland CLOSED DOOR, Nederland CREATOR OF HAPPINESS, Nederland EXIT, Nederland FREE KEMPI, Nederland GAANDEWEG, Nederland HET IS ZO FIJN OM SURINAMER TE ZIJN, Nederland JUST LEAVE DADDY BE, Nederland THE LAST DAYS OF SHISHMAREF, Nederland LINOLEUM, Nederland LIVING TOGETHER APART, Nederland LUCID, Nederland MWILO, Nederland NO FAMILY BUSINESS, Nederland NOLI ME TANGERE, Nederland OPENING NIGHT, Nederland OUTCAST HEROES, Nederland PICKING FLOWERS FROM FROZEN WINDOWS, Nederland SOMMIGE DINGEN ZIJN HEEL EENVOLDIG, Nederland SS ROTTERDAM - HISTORY AND FUTURE OF A GRAND OLD LADY, Nederland TAXANDRIA, Nederland VANMORGEN VLOOG ZE NOG, Nederland YURI, Nederland ZADKINE EN DE GROEIENDE STAD, Nederland	Mike Redman André van der Hout Sonia Herman Dolz Ruben Broekhuis Rudy van Os Don Diego Poeder Ferri Ronteltap Corrine Bot Ivan Barbosa Victor Vroegindeweij In-Soo Radstake Debbie Kleijn Jan Louter Marcel Visbeen Corrine Bot Ferry van Schijndel Laura Beijl Maarten J. Boer Jeroen Rozendaal Tim Leyendekker Ferri Ronteltap Hanke Kleij Hester Overmars Adriaan Staal Mark Weistra André van der Hout Willem Baptist Eef de Graaf

BIJLAGE 1 TITELS

Rotterdam Classics

BAGGER, Nederland	Tom Tholen
ROTTERDAM - EUROPOORT, Nederland	Joris Ivens
THE SHREDDER, Nederland	Adriaan Lokman

New Arrivals

SEEKING YOU, Canada/Frankrijk	Jean-Julien Pous
L'IMPRUDENCE, Frankrijk	Katell Quillévére
ATTACHED TO OMAR'S LIFE FOR 7 MINUTES, Nederland	Robbert-Jan Vos
FERNWEH, Nederland	Marieke van der Sloot,
	Christian Paulussen
	Michelle Savill
BETTY BANNED SWEETS, Nieuw-Zeeland	Lee Lynch,
THE WASH, VS	Lee Anne Schmitt
JANSOREE - THE UNBEARABLE HEAVINESS OF MAMA'S NAGGING, Zuid-Korea	Jung Yol Choi

More Genius Loci

MARCEL BROODTHAERS *1924, België	Jef Cornelis
4_WHEEL WARPONY, Canada	Dustinn Craig
AFGHANIMATION, Canada	Allyson Mitchell
DER SPIEGEL, Duitsland	Keren Cytter
GOUDE REVOLUTION, Frankrijk	Andrea Kirsch
MAPPING JOURNEY, Frankrijk	Bouchra Khalili
PAULLAC, MARGAUX, Frankrijk	Jacques Perconte
FLASH IN THE METROPOLITAN, Groot-Brittannië	Rosalind Nashashibi,
	Lucy Skaer
wp EARTH OF DELIGHTFUL GARDENING, Nederland	Francien van Everdingen
FATA MORGANA, Nederland	Jeroen Kooijmans
wp PAS DE DEUX, Nederland	eddie d
HÖHENRAUSCH, Oostenrijk	Siegfried A. Fruhauf
GOLDEN SHIELD, Spanje	Actop
FIVE-MINUTE ROMP THROUGH THE IP, VS	Dan Sandin
A GLASS OF FISH, VS	Stuart Sherman
HOPP, Zweden	Marius Dybwad
	Brandrud

Robeco Filmdag

Robeco Filmdag: ESTÔMAGO, Brazilië	Marcos Jorge
Robeco Filmdag: MIO FRATELLO È FIGLIO UNICO, Italië	Daniele Luchetti
Robeco Filmdag: TBS, Nederland	Pieter Kuijpers
Robeco Filmdag: TIRAMISU, Nederland	Paula van der Oest
Robeco Filmdag: JUNO, VS	Jason Reitman
Robeco Filmdag: THE DARJEELING LIMITED, VS	Wes Anderson

NPS Micromovies

wp COUPÉ, Nederland	David Lammers
DEATH VALLEY, Nederland	Quirine Racké,
	Helena Muskens
wp KIP IN TOUCH, Nederland	Yael Assaf,
	Yafit Taranto
wp OVER EN UIT, Nederland	Colette Bothof
wp RUIS, Nederland	Gerald Van Der Kaap
wp SPANNEND VERHAAL, Nederland	Hesdy Lonwijk
wp WAAR BEN JE?, Nederland	Carolien Euser

Overig

Worm Live: Alan Courtis + Gangpol und Mit, Argentinië	
Worm Live: Oren Ambarchi + Faces, Australië/Nederland	
Worm Live: Jeff Keen + Peter Rehberg aka Pita, Groot-Brittannië	
Worm Live: Blectum from Blechdom + Maga Bo & MC Bnegão, VS/Brazilië	
Worm Live: Aethenor + Brent Coughenour, VS/ Groot-Brittannië/Noorwegen/ Zwitserland	
VIEWFINDERS	various directors
Simply Cinema 4, Nederland	Christiaan van Schermbek
Surprisefilm: GRAN TORINO, VS	
Short Film Marathon Part One and Two	
Super Size Shorts	
Digital Playground Meets MovieSquad: SLUMDOG MILLIONAIRE, Groot-Brittannië	
Kids Only	
Closing Night: MACHAN, Italië/ Duitsland/Sri Lanka	

38TH
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM

21 JANUARY - 1 FEBRUARY 2009
FILMFESTIVALROTTERDAM.COM

ROBECO kpn de Volkskrant VPRO

Hubert Bals Fonds gesteunde projecten en HBF Plus 2008 (alfabetisch op land en werktitel)

werktitel	eerste regisseur	land	categorie	bijdrage in €
INLAND	Tariq Tegua	Algerije/ Frankrijk	postproductie of eindfinanciering	30.000
EL CAMINO ENTRE DOS PUNTOS	Sebastian Diaz Morales	Argentinië	digitale productie	20.000
REIMON	Rodrigo Moreno	Argentinië	script- en projectontwikkeling	10.000
TYPA WORKSHOPS	Américo Castilla	Argentinië	speciaal project	2.500
BERINA'S CHAKRAS	Faruk Loncarevic	Bosnië- Herzegovina	script- en projectontwikkeling	10.000
GIRIMUNHO	Helvécio Marins Jr.	Brazilië	script- en projectontwikkeling	9.000
OUR DAILY GARBAGE	Philippe Barcinski	Brazilië	script- en projectontwikkeling	10.000
SURROUNDING SOUNDS	Kleber Mendonça Filho	Brazilië	script- en projectontwikkeling	10.000
LUCÍA	Niles Atallah	Chili	digitale productie	20.000
POST MORTEM	Pablo Larraín	Chili	script- en projectontwikkeling	10.000
TONY MANERO	Pablo Larraín	Chili/ Argentinië	postproductie of eindfinanciering	20.000
TURISTAS	Alicia Scherson	Chili/ Frankrijk	postproductie of eindfinanciering	22.500
ER DONG	Yang Jin	China	postproductie of eindfinanciering	20.000
FLOATING IN MEMORY	Peng Tao	China	digitale productie	20.000
A LONG AFTERNOON NAP	Chen Tao	China	script- en projectontwikkeling	10.000
ONCE UPON A TIME IN CHINA	Cui Zi'en	China	script- en projectontwikkeling	9.000
JEAN GENTIL	Laura Amelia Guzmán	Dominicaanse Republiek/ Mexico	script- en projectontwikkeling	9.000
THE GREAT DESAPARECIDO	Lav Diaz	Filippijnen	digitale productie	20.000
GREEN ROCKING CHAIR	Roxlee	Filippijnen	postproductie of eindfinanciering	5.000
HOW TO DISAPPEAR COMPLETELY	Raya Martin	Filippijnen	digitale productie	20.000
KALAYAAN	Adolfo B. Alix Jr.	Filippijnen	script- en projectontwikkeling	9.000
THE MALAYA WOMEN PROJECT	Francis Xavier Pasion	Filippijnen	script- en projectontwikkeling	10.000
WASHINGTON	Giga Chkheidze	Georgië	HBF Award	5.000
SOUL OF SAND	Sidharth Srinivasan	India	digitale productie	20.000
VALLEY SONG	Pushpendra Rajendra Misra	India	HBF Award	5.000
BLIND PIG WHO WANTS TO FLY	Edwin	Indonesië	postproductie of eindfinanciering	20.000
JIFFEST SCRIPT DEVELOPMENT WORKSHOP	Lalu Roisamri Radhiani	Indonesië	speciaal project	2.000
ONE DAY WHEN THE RAIN FALLS	Ifa Isfansyah	Indonesië	digitale productie	10.000

werktitel	eerste regisseur	land	categorie	bijdrage in €
SIDEWALK DOGS	Tumpal Christian Tampubolon	Indonesië	HBF Award	5.000
WAR, LOVE, GOD & MADNESS	Mohamed Al-Daradji	Irak/ Groot-Brittannië/ Nederland/ Zweden/Palestina	distributie	12.500
BE CALM AND COUNT TO SEVEN	Ramtin Lavafipour	Iran	postproductie of eindfinanciering	20.000
CIRCUMSTANCE	Maryam Keshavarz	Iran	script- en projectontwikkeling	9.000
GESHER	Vahid Vakilifar	Iran	digitale productie	20.000
NATIVE DANCER	Guka Omarova	Kazachstan/ Rusland/Frankrijk	postproductie of eindfinanciering	22.500
DONKEY	Antonio Nuic	Kroatië	HBF Award	10.000
WOMAN ON FIRE LOOKS FOR WATER	Woo Ming Jin	Maleisië	digitale productie	20.000
SUR LA PLANCHE	Leila Kilani	Marokko/Frankrijk	script- en projectontwikkeling	9.000
LA CASTRACIÓN	Ivan Lowenberg	Mexico	script- en projectontwikkeling	10.000
IT'S MY PLEASURE	Elisa Miller Encinas	Mexico	script- en projectontwikkeling	10.000
SOR JUANA'S DREAM	Gregorio Rocha	Mexico	script- en projectontwikkeling	10.000
LOS ULTIMOS CRISTEROS	Matias Meyer	Mexico	script- en projectontwikkeling	9.000
KOSMOS	Ihor Podolchak	Oekraïne	script- en projectontwikkeling	9.000
18 CIGARRILLOS Y MEDIO	Marcelo Adrián Tolces Asrilevich	Paraguay	digitale productie	20.000
NETWORK OF MICROCINEMAS FOR PERU	Stefan Kaspar	Peru	distributie	10.000
WAJDA	Haifaa Al Mansour	Saudi-Arabië	script- en projectontwikkeling	10.000
AUJOURD'HUI	Alain Gomis	Senegal/Frankrijk	script- en projectontwikkeling	10.000
IF THE SEED DOESN'T DIE	Sinisa Dragin	Servië/Romanië/ Oostenrijk	postproductie of eindfinanciering	30.000
PRIMITIVE 'UNCLE BOONMEE WHO CAN RECALL HIS PAST LIVES'	Apichatpong Weerasethakul	Thailand/ Groot-Brittannië/ Frankrijk	script- en projectontwikkeling	10.000
OUR GRAND DESPAIR	Seyfi Teoman	Turkije	script- en projectontwikkeling	9.000
PANDORA'S BOX	Yesim Ustaoglu	Turkije/Frankrijk/ Duitsland/België	postproductie of eindfinanciering	30.000
TWO SIDES OF THE RAMPARTS	Kazim Öz	Turkije	script- en projectontwikkeling	10.000
EFFECTO CINE	Sebastian Bednarik	Uruguay	distributie	15.000
TANTA AGUA	Ana Guevara	Uruguay	script- en projectontwikkeling	9.000
BRING CINEMA TO THE AUDIENCE	Bui Thac Chuyen	Vietnam	speciaal project	7.000
MOON AT THE BOTTOM OF THE WELL	Nguyen Vinh Son	Vietnam/Frankrijk	postproductie of eindfinanciering	20.000

HBF Plus selectie 2008

werktitel	NL producent	eerste regisseur	land
BLACK AND WHITE PHOTOS	IDTV/Motel Films	Shu Haolun	China/Nederland/Duitsland/Frankrijk
AGUA FRIA DE MAR	Isabella Films	Paz Fabrega	Costa Rica/Frankrijk/Mexico/Spanje
THE LIGHT	Volya Films	Aktan Arym Kubat	Frankrijk/Duitsland/België/Nederland
FRICCION	Waterland Film	Michel Lipkes	Mexico/Nederland

BIJLAGE 3 CINEMART

CineMart geselecteerde projecten 2009 (alfabetisch op titel)

werktitel	regisseur	producent	productie- en coproductielanden
3	Pablo Stoll	Control Z Films/ Pandora Film Produktion	Uruguay/Duitsland
ALOIS NEBEL	Tomás Lunák/Jaromir 99	Negativ S.R.O./Pallas Film/Tobogang	Tsjechië/Duitsland/ Slovakije
ATOMIUM	Norbert ter Hall	Phanta Vision Film International	Nederland
BERINA'S CHAKRAS	Faruk Loncarevic	SCCA/pro.ba	Bosnië-Herzegovina
BIRDIE	Byamba Sakhya	Guru Media	Mongolië
EXECUTIONER GARDEN	Zhang Yuan	Beijing Good Tiding Culture Development Company/ Chinese Shadows	China
GALLOPING MIND	Wim Vandekeybus	Savage Film/Ginga Eleven Filmes	België/Brazilië
GIN & TONIC	Alice Bell	New Doll Productions	Australië
GIRIMUNHO	Helvécio Marins Jr., Clarissa Campolina	Teia Filmes/Dezenove Som e Imagens/ Autentika Films	Brazilië/Duitsland
GREENGRASS	Nicola Mills	Quark Films	Groot-Brittannië
HIM	Lance Weiler	Seize the Media	VS
L'HIVER DERNIER	John Shank	Tarantula/Limited Adventures	België
THE HOUSEMAID	Gina Kim	Mirovision Inc.	Zuid-Korea
THE HUNTER	Bakur Bakuradze	Salvador D Production/CTB	Rusland
KALAYAAN	Adolfo Alix Jr.	Bicycle Pictures	Filippijnen
KURAI KURAI	Marjoleine Boonstra	Volya Films/Zap-o-Matik	Nederland/België
LETTERS TO INGEL	Sulev Keedus	F-Seitze OÜ	Estland
THE MAN WHO HIDES THE FOREST	Bertrand Mandico	Parisienne de Production / Essential Film Produktion	Frankrijk/ Duitsland
LE MENSONGE	Dimitri Karakatsanis	Epidemic	België
UN MUNDO MISTERIOSO	Rodrigo Moreno	Rizoma Films	Argentinië
MY BACK PAGE	Yamashita Nobuhiro	Bitters End Inc.	Japan
NAUFRAGIO	Pedro Aguilera	Alokatu S.L.	Spanje
NORDFJORD	Danyael Sugawara	SNG Film	Nederland
PIONER	Erik Skjoldbjærg	Friland AS	Noorwegen
PLAY	Ruben Östlund	Plattform Produktion	Zweden
RARE EXPORTS	Jalmari Helander	Cinet Ltd.	Finland
THE SILENT ONES	Ricky Rijneke	Rotterdam Films	Nederland
SKELETONS	Nick Whitfield	Forward Films/Edge City Films	Groot-Brittannië
THE SNAKEHEAD	Guka Omarova	Les Petites Lumières/Kinofabrika	Frankrijk/Rusland/ Duitsland
STRAW MAN	Peng Tao	New Youth Independent Film Studio	China
SUR LA PLANCHE	Leïla Kilani	Aurora Films/Soccochico Films	Frankrijk/Marokko
TAMA	Taika Waititi	Whenua Films/Defender Films Limited	Nieuw-Zeeland
LA TERCERA ORILLA DEL RIO	Celina Murga	Tresmilmundos Cine	Argentinië
THE TOUR	Chris Chong Chan Fui	Tanjung Aru Pictures/Red Films	Maleisië
TUESDAY, AFTER CHRISTMAS	Radu Muntean	Multimedia Est	Romanië
ZEPHYR	Belma Bas	Filmik Productions/ CMYLMZ Fikir Sanat Productions	Turkije

Ontwerp

75B, Rotterdam

Druk

Veenman Drukkers, Rotterdam

Hoofredactie

Anton Damen, Dominique Henskens, Anet ter Horst

Bijdragen

Niels Bakker, Nicole Betonviel, Joost Broeren, Edwin Carels, Ludmila Cvikova, Kees Driessen, Marit van den Elshout, Paul van de Graaf, Geert Hoeven, Peter van Hoof, Erwin Houtenbrink, Juliette Jansen, Floortje Jongkoen, Janneke Langelaan, Inge de Leeuw, Saskia Legein, Patrick van Mil, Maricke Nieuwdorp, Nicole Santé, Chris Schouten, Bianca Taal, Gerwin Tamsma, Victor Verheij, Rutger Wolfson, Bert-Jan Zoet, Gertjan Zuillhof

Fotografie

Danielle van Ark, Bram Belloni, Ruud Jonkers, Felix Kalkman, Ramon Mangold, Kick Smeets, 75B

Coördinatie en productie

Dominique Henskens

Oplage

500

Het jaarverslag is een uitgave van Stichting Filmfestival Rotterdam.

Met dank aan Veenman Drukkers.

© IFFR 2009

International Film Festival Rotterdam

Postbus 21696

3001 AR Rotterdam

t 010 8909090

f 010 8909091

tiger@filmfestivalrotterdam.com

www.filmfestivalrotterdam.com